

KVĚTY MARIINY

JAC. VERDAGUER

JACINTO VERDAGUER

* 17. V. 1845 † 10. VI. 1902

S P I S Y S I G I S M U N D A B O U Š K Y
S V A Z E K I I . K V Ě T Y M A R I I N Y

J A C I N T O V E R D A G U E R

KVĚTY MARIINY

•

1 9 2 9

Československá akciová tiskárna v Praze

Svaté památce své zbožné matky

R Ů Ž E N Y B O U Š K O V Ě

vděčný syn

Květiny milují Matku toho, jenž je stvořil. Tisíc let již před narozením jejím zasvětily se jí horoucně ty nejspanilejší z Palestiny. Znali bychom *Růži Sarónskou*, její sestru *Růži Jerišskou*, *Nard* a *Kvítí polní*, kdyby byly neměly podobenství s Marií?

Šalomoun je trhal ve svých divuhodných zahradách zamčených, *Hortus conclusus*, které taky byly obrazem Panny, a pro Ni zachoval je vonné a čerstvé ve zlaté váze svých podobenství a písní.

Květiny naší země jsou pokornější, nesly by ani zdaleka srovnání s květinou Svaté Země, jíž dostalo se sudby závidění hodné líbatí nohy šlechetné Marie, když šla z Nazareta do Betlema a z Betlema na Kalvarii, jako bychom řekli: s pahorku Kadidlového na horu Myrhovou. Ale přece ji milují a darem přinášejí své vybrané vůně a poctěny jsou slavnými vzpomínkami na ni, ba i některé mají jméno její, jímž honosí se všude spokojeně jako nejlepší korunou.

Jedna z těchto květin, *Rosa mystica*, *Růže duchovní*, dostala snad toto jméno, jež Panně přidává litanie, když ji slyšela zpívatí nějakým sborem mnichů, poletujícím jejími zahradami, kde tato rostlina jediné má své záhony.

Jiná květina zdejší, slyšíc ji nazývati *Lilijí v údolích*, přivlastnila si toto jméno květiny syrské, jež k nám přišla, nikoli uschlá, ale plna života v Písmech svatých.

Mátou Panny Marie nazývá se v Zahradě Valencie naše líbezná menta romana.

Violka lesní je pojmenována v našich pyrenejských údolích *Violkou Matky Boží*. V jiných místech dávají to jméno violce vonné neboli pravé, jež je nejrozkošnější ze všech.

Vystoupíte-li na Montserrat z jara, mnichové ukážou vám tam zbožně zachycenou na těch ctihodných zdech bělostnou travinu, jež má veliké květy ruměné a jmenuje se *Tráva Panny Marie*.

Ale našim květinám nestačily tyto maličké služby; zamilovány do Svaté Panny, chtěly ji sledovati ještě blíže jejím půvabným stopám a doprovázeti ji oddaně v je-

jích božských tajemství. Hned s počátku, již při jejím narození zamilovaly se do ní, a rozhodně chtěly ji obléci, nabízejíce jí k tomu nejbělejší svlačec a nejvíce ojíněný ze svých zvonečků, jakožto *Košilku Matky Boží*.

Jeden z plaménků pln lásky rozevřel své náruči rozhoupané, aby ji přijal a byl *Kolébkou Marie*.

Následující jeho zbožného příkladu jiná z rostlin vysokých hor Puigmalu, toužící položit se pod něžnou hlavu její, nabídla se za měkkou a milostnou *Podušku Matky Boží*.

Jiný květ drobný a podlouhlý, ve tvaru džbáněčku, vida ji přivykatí nožky své zimě, žádal o tu čest, aby směl býti její *Punčoškou*.

Střevičník, jeden ze vstavačovitých, zpozoroval, že maličká Panna chodí bez obuvi a raději než Květem včel, chtěl býti od té chvíle *Střevičkem* nebo *Pantoflíčkem Panny Marie*.

Scházel jí ještě plášť královnin; tuto čest, býti jím, žádala pro sebe květina složnokvětá, rostoucí ve stinných místech

ostrova Mallorky, kde v hojnosti bují, a kterou teď nazýváme *Pláštíkem Panny*.

Když ji byly obuly i oblékly, vidí, že jako každá žena smrtelná nemohla by živa býti pouze od vzduchu nebeského; tu jedna z prvosenkovitých z pohoří Nubie nabídla se jí za občerstvení pode jménem *Salátku Matky Boží*, mezitím co dozrával ruměný plod na keři, ježž pastevci nazývají *Hrušní Mariinou*.

Když byla větší, a jak praví její písnička,

když počínala šíti
a učila se čísti,

nepotřebovala náprstku, poněvadž jí všechny dával *Náprstník*, ježž v jiném kraji zovou *Rukavičkou Mariinou*.

Ale láska nikdy nemá dosti. Vidouce ji odcházeti k Betlemu, květiny ji následovaly, radostně vedeny kvetoucí *Holí svatého Josefa*.

Tam ve stáji rozkvetla, závodíc s Pannou o krásu, skromná *čemeřice, květina Vánoční*, malý obraz její. K oslavě narození Ježíškova rozkvetl také v tu hodinu

Polej a na památku každoročně znovu rozkvétá právě o půlnoci vánoční.

Dívajíc se na nebeské Novorozeně, rozvinuté v náruči Mariině, květina, která zdědila jméno po zbožné Veronice, chtěla býti *Sukní Krista Pána*, kteráž je bílá, jakožto symbol jeho nevinnosti a purpurová na znamení drahocenné oběti, již dokonat za naše viny.

To bylo tehdy, když plícník vzal jméno *Mléka Mariina*, a vítod *Mléka Panny*, horská travina, která dostala z něho několik kapek, mezitím co Maria kojila Ježíška.

Ubohá Matka! Jasné nebe Betlemské netrvalo dlouho pro ni, neboť bezprostředně nato musila pronásledována utéci až do Egypta. Na této cestě Rozmarína, jež pro své ctnosti jest známa v jiných zemích jako *Strom Mariin*, vyhnala více větví a oděla se listím, aby skryla Pannu, když kolem šel Herodes král.

Nebe ještě více se zachmuřilo, i přišla na ni hrůzná bouře Umučení a Smrti Syna jejího, Pána našeho Ježíše Krista. Vidouc ji plakati jako učiněné moře bolesti, kvítí,

jež mělo jméno Pečeti Šalomounovy, opustilo je z útrpnosti, aby od té chvíle slulo *Slzičkami Panny Marie*.

Tymián jest také jedním z jejích ctitelů. Víte, odkud má tu příjemnou vůni, tak posvátnou, jež ho balsamuje? Dle venkovánů z roviny kolem Vichu, vychází odtud, že to byla poslední věc, které se dotekly zbožňované nohy milého Ježíše, když vstupoval na nebesa v den Nanebevstoupení.

Panna Maria sestupovala s hory Olivetské sama, bez svého nejsvětějšího Syna; tymián toužil po tom, aby ji potěšil, i rozprostřel se milostně u jejích nohou jako růžový, nesmírný koberec, jenž zasloužil si v některém kraji Francie jméno *Koberce Mariina*.

V Segáře a rovině Urgelské dává lid selský Růži pravé (rosa vera), která jest nejpůsobnější a nejvonnější z našich růží, básnické jméno *Růže Matky Boží*.

Netřeba říci, že velebná lilije nemohla býti za těmito květinami, jedna z nich jmenuje se dle zásluhy *Lilije Mariina* a jiná *Lilije Naší Paní*.

Lilije svatého Dominika nebo *Růžencový*

va dosna, více známá mezi zahradníky pode jménem Canna, chtěla ku počtě Panny, aby perly jejích zrn vzaly královské jméno *Mařenek* (Maries), poněvadž měly býti opravdovými posly Zdrávasu.

Když Maria zavřela oči své při smrti, kterouž někteří mystikové nazývají *Zesnutím* (Dormitio), malý břečtan násepni, jaký jsem viděl u hřbitova v Alacante, spěchal se nazvati zbožně a básnicky *Lůžkem Matky Boží*.

*

Nyní zbývá mi promluvíti pouze o třech květech a rostlinách mariánských, jež zůstávají mimo kytici.

Počněme s *Vlasy Matky Boží*, které v roztomilých pramenech často popínají se na chumáče tymiánu. Ježto jsou vlasy korunou krásy lidské, jaké byly as ony, jež korunovaly sličnou hlavu božské Panny? Světice jedna, jež měla to štěstí je viděti, napsala, že byly z nejjemnějšího zlata nebes. K šarlatu krále a výhonkům palmovým je přirovnává božský Ženich a jediným z nich pouze dal se svázati

a zajmouti, jako vyznává, že ranila srdce jeho jedním z očí svých.

Tento jest druhým květem mariánským, který nám zbývá k její zdobě: *Oči Mariiny*. Jsou-li sličné tyto oči, dobře jí to praví Ženich její v Knize Šalomounově: „Jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jsi krásná! Oči tvé jsou holubičí.“ Prastarý básník jeden věnuje jí tyto verše latinské:

O clarissimae luces,
nitidissimi soles,
felicissimae faces,
augustissima sidera!

(Ó nejjasnější světla,
ó nejskvělejší slunce,
pochodně nejšťastnější,
nejvznešenější hvězdy!)

Ó světla duše! ó pochodně na cestu,
ó hvězdy a slunce, blahý a ušlechtilý je
ten, kdo se nechá vámi voditi na pouti
života! Šťastnější ještě, kdo prchaje před
pokálenými krásami tohoto světa bídného,
zamiluje se do vás, v nadšení vás pozoruje

a shlíží se u vytržení ve vás. Vy se díváte na něho s láskou nekonečnou a dáte mu pocítiti zcela tichounce to nevyslovitelné slovo, jež mluví osobám duchovním květ Pomněnky: Nezapomeň!

Ruka Mariina. (Srdečník.) Ten, kdo přiváben tvým úchvatným pohledem, nezapomene, ó nejsvětější, nejsladší Maria, bude veden tvýma rukama, jež jsou, dle svaté Velepísně, jako válečkové zlatí, plní hyacintů: tvýma rukama, které vodily Ježíška při jeho prvních krocích a byly ruku v ruce s těmi Onoho, jenž vodí hvězdy po cestách oblohy a v jehož dlani udržuje se nezvažitelná zeměkoule.

Ó ruko Mariina, ruko, vodící ubohé hříšníky, ruko, hojící všecky bolesti, ruko milostné matky, ruko něžná, sladká, zbožňování hodná, zvedni mě, klesám-li, vyléč mě, stůňu-li, proved' mě, bloudím-li; osviť můj rozum, ved' srdce mé, ba i mé pero, jež touží psáti, kdyby to jen jediné slovo tvé chvály bylo.

II

Jistě bychom se mohli ptáti každé květiny, co by nám řekla o Panně, ale toho není třeba! Všecky ji milují, všecky jsou mariánské, vždyť pro Marii celý rok je jarem: violky její pokory vždycky vůni vydávají, lilije milosti, kterou jí přináší archanděl Gabriel, vždycky se skvějí, růže její lásky věčně planou. Větrové podzimní neohýbají žádnou z vybraných květin její ctnosti; pro její božskou krásu není jeseně ani zimy; čas, ve kterém všechno vadne a schne, jí dodal něhy: léta, v nichž všechno stárne, ji nechávají vždycky mladou. Věky si ji ukazují jeden druhému, říkajíce si udiveny: Jak je krásná! Dvanáctero měsíců ročních krouží kolem ní souladně a lichotivě, sypajíce před ní každý plný klín klenotů a zpívajíce jí své nejkrásnější písně. Ale jeden ze dvanácti, nejčilejší z celého kruhu, chtěl býti zvláště *měsícem Martiným*.

Vizte ho tady! *Máj* přichází. Probud'te se, krásné květiny, milostné dcery nebes! Zvedněte se časně zrána, osušte slzy

stesku a lásky k Nejvyššímu a pojd'te se potěšit na oltář jeho sladké matky Marie.

Ona je královnou vaší i zahradnicí vaší, ona způsobila, že jste se zrodily s úsměvem na jejího nejsvětějšího Syna.

Jste-li tak živými, jest to tím, že jste odznakem jeho ctností a obrazem jeho krásy; jste-li tak sličnými, jest to dílem jeho božských rukou. Jste tak bohatými, poněvadž Ona vás zdobí perlami deště a démanty rosy a vy samy jste klenoty a zdoby, jimiž ráda se kráší.

Vycházíte-li při rozednávání tak svátečně vystrojeny, že ani Šalomoun v lesku své slávy nenosil vaše šaty a ozdoby, jest to tím, že jste poselkyně a průvodkyně Mariiny.

Na dětském čele vašem čtu její jméno nejlahodnější, ve vašich panenských očkách, zdá se mi, že vidím něco z jejího sladkého pohledu, na vašich rtech vidím kvěsti její lehounký úsměv, který jest radostí Svatých, a ve vašem srdci, cítím prasek její vůně a kapku medu z její lásky.

Krásné květiny, dcerušky Panny, když

ona vás tak miluje, pojdte vděčně před její královskou přítomnost, vyšplhejte se na její oltář, přiblížte se v kyticích k jejím nohám; seřaďte se do nádherného věncoví okolo ní; vylejte tu osudí svých vonavek, kadidlem ji okuřujte, dobrořečte jí a chvalte ji svým způsobem, že vás učinila tak zdárnými, sličnými a vonnými.

Jak jste šťastny, ó květiny, hříčky andělské, radosti země, zaslíbení nebes, vzpomínko na ztracený ráj, záruko ráje, který nás očekává, symbole a obraze duše čisté, jak šťastny jste a ušlechtily! Kéž bych mohl žít jako vy z lásky k Marii, kéž bych mohl jako vy zemřít u jejích nohou, abych následoval vaše vůně příjemné až k výšinám jejího trůnu nebeského!

Nyní teprve, ke konci úvodu svého, pozoruji, že jsem ještě nic neřekl o této knize. Její poesie májové jsou shrnuty do třech kytic: *Květiny, Písně a Idyly*. Chcete-li, máte na každý den měsíce máje jeden květ. Některé z Písní, díky perutím prostého a nadšeného nápěvu, prolétly skoro veškeren lid katalánský. A Idyly z nedostatku vlastní zásluhy mají tu, že

jsou mariánskými; a ta není malá dnešní doby, kdy poesie nevznáší se již vzhůru ke slunci jako orlové, ale klesá až dolů k samé zemi jako koroptve.

Kéž Panna Nejsvětější přijme dobrou vůli mou a požehná ubohé tyto květy i toho, jenž je natrhal z pokorné a vroucí oddanosti!

Jacinto Verdaquer

K V Ě T I N Y

PRVOSENKA

I

Pryč mraky jdou v dál,
jas blankytu svítá,
sníh na horách mizeti zřím,
led úbočí marně se chytá.
A hory a stráně hned
šat svlékají zimou daný
a šatí se v zelený háv
a perlami tkaný.

Slyš, vlašťovka tam
ti šveholí venku,
na polštáři zeleném
to zbudilo Prvosenku.
Nad zelený list
ven vztýčit se míní,
by odvrhla v dál
svůj rubášek z jíní.

Otvírá modrý zrak,
svou hlavičku zvedá
jak pastýřka štíhlá tak,
jež spala a v trávě sedá.

I dívá se kol,
vše zbouzí, družkami všemi
tu ožije širý dol
a souhvězdím pokryjí zemi,
jsou krásné to hvězdy,
že nebe nemá jich vezdy.

II

Ty jsi, Marie,
tím prvním květem,
jenž čekán byl světem.
Ty jsi, Marie,
ta Prvosenska,
již Bůh si víje.
Ach, lidé v spánku dlíce
let na tisíce
dny kruté zimy žili,
jak věčností by byly.
Tu zrodila se
a usmívá se
ta božská Flora,
je duha míru,
je lásky zora,
jež svítí světa víru.

Ó hvězdo naděje,
 díš, co my hynem:
„Již Slunce se zaskvěje,
 mým bude Synem!
Ó lidstvo slepé tak
 a bez myšlenky,
věř, doufej, přišel vám
čas krásné Prvosenky!“

VIOLKA

Imitace dle provençalského felibra z Lis Aupiho.

I

Šla sadem zrána Maria, kdy tryská
slunce vyšlý proud,
tu mluví každá květina, jí blízká:
„Pojď mě utrhnout!“

Dí Růže: „Pod polibkem zory zcela
chci se rozpuknout,
jak dceru nebes zbožňuje mě včela:
Pojď mě utrhnout!“

II

Lilije: „Chce-li tvoje hlava plavá
zdobu vonných pout,
mě vánek houpá, noc mi perly dává,
pojd' mě utrhnout!“

A Ladoňka dí: „Květ jsem velmi malý,
spíš mám safír slout,
ať květ či safír, v korunu své chvály
pojd' mě utrhnout!“

III

Květ každý tak i každé poupě světa
vzdech dá zaslechnout:
„Ó Panno, pro tebe mé srdce zkvétá,
pojd' mě utrhnout!“

Co zvolí asi? Fialku jen v touze
zjevil vůně proud,
ta neřekla jí, jediná tu pouze:
„Pojd' mě utrhnout!“

RŮŽE JERIŠSKÁ

V své prosté komůrce,
hle, modlí se Marie,
Marie modlí se,
co v snách svět celičký je.
Již slunce vychází
a po ní touhou nyje,
než ona nezří je,
sen krašší v srdci žije;
to srdce, o němž sní,
to západ nezakryje.

Tu v okna výklenku
keř růžový se vije,
toť Růže Jerišská,
jež do poupat se slije.
Jen z jejích očí keř
ten čistou rosu pije,
když k nebi pohlédne,
zda světlo již se lije.

Tu anděl sestoupil
a „Zdrávas“, děl, „Marie,
Pán s tebou vždycky jest,
ať s lidmi všemi žije!“ —

A Panna odpoví:
„Má vůle s ním se kryje,
jsem jeho služka jen,
mé srdce pro něj bije.“

Hned bílý Holoubek
ji křídly svými kryje
a Panna zazáří,
jak Slovo v ní se lije.
Svět plný světla jest
a nebe melodie,
a v okna nádobě
se růže porozvije.

Ó, vzbud' se, Betleme,
stáj ať se věncí vije
a zlatem vyšňoří
a drahokamy kryje,
neb Růže Jerišká
tam rozkvetla: Marie!

JASMÍN

Jednou blíže jasmínu
zřel jsem v krajinu,
zora vycházela;
každý květ byl hvězdou přec,
trávy koberec
souhvězdí jsou skvělá.

Radostněji ještě však
k nebi spěl můj zrak
skrze vonné snítky:
Zahradníka vyhledat,
který v ráje sad
sil ty bílé kvítky.

Ptáček, jenž se vzbudil as,
květy dolů střás'
prškou na mou hlavu,
a já řekl k jasmínu
za tu lavinu
svátečního hávu:

„Kdybych já byl zkvetlá sněť,
na kterou noc teď
perly svoje lije,

**dal bych pršet květům svým
v proudech, jak to zřím,
na čelo Marie.“**

NARD

Vtělení

Dum esset Rex in ac-
cubitu suo nardus mea
dedit odorem suum.

Cant. 1, 11.

Když stoloval Král,
nard můj vydával vůni
svou. *Píseň písní 1, 11.*

Když Král si lehl k hostinému stolu,
můj Nard svou vůni lásky vydechnul
až v jeho stůl,
a jako sladký, tajný vůdce dolů
jej z nebes nitra k srdci přitáhnul.

V mém srdci bydlí nyní, jako včela
med sladký okusil;
med poupátka to dělá,
že v novém domě zcela
si jako v druhém nebi zalíbil.

VLASY MATKY BOŽÍ

Mluv, Tymiáne, který prostřed luhu
tam rosteš bez rosy i péče zas,
kdo do tvých snítek plete jako stuhu,
jak pramen zlatý Matky Boží vlas?

Čí rukou asi posílá jej Ona?
zda ruce Máje to jsou,
jenž zdobí kvítka tvá vonná,
či dala ti je za pokoru tvou?

Ó šťastný, ušlechtilý Tymiáne,
jak měl bys proto hrdosti pln být,
květ jiný v louce mít ty vlasy ždané,
jak zlatem tím by chtěl se honosit!

By spatřil jeden z pramenů těch zlatých,
za vody plul by mnohý mládenec,
a s nebe zástup andělíčků svatých
by zulíbal jich vonný pletenec!

ORANŽOVNÍK

Zasnoubení Panny Marie

Tam na předhoří nade mořskou tůní
tak něžný, vykrášený, hrdý, svěží,
hle, oranžovník ku nebi se věží;
Marie Panny obraz lepotvárný,
již z dále zavání k vám svojí vůní.

Zelení nevnadnoucí,
je listí jeho symbol víry vroucí,
a květy, bělostné jíní,
jsou nejkrásšími skvosty na nevěstě,
když k oltáři jde k zasnoubení nyní,
jsou šťastným naznačením naděje,
a lásky žhavý plamen zaleje
zlatisté pomeranče.

Zde v jeho stinné koruně se tulí,
jak dva to rodní bratři,
i Podzim i s ním Jaro,
je oko hrát si spatří,
ten s květy, onen s plody šťavnatými.

Ó přesvatá Maria,
tys oranžovníkem z té judské země
vždy mladistvá a vděkuplná jemně.
Tvé listí vždy zelené ctnostmi sluje,
tě maličkou i velkou korunuje.
Z žen jediná ty pouze
máš Panny-Poupěte vděk sladký
i Božský Plod, jenž korunou je Matky.

LILIJE SVATÉHO DOMINIKA

Dosna růžencová

I

Boží Matička
v Dominika sadě, —
naše jest to vlast, —
lilji vypěstila,
vůně veliká
všude zavoněla.
List má zelený,
stonek dosny vzala,
ale její květ
v tvaru meče vstává.
Plamenný to meč,
Dominik jím mává,
káže Ježíše,
chválu Matce vzdává.

II

Z libé lilije
vycházela zrnka,
zrnka korálu,

zrna perel jemná,
moře Indie
neurodí taká.
Svatý Dominik
vidí je a sbírá,
běře pět a pět,
běře po patnácti,
nitkou stříbrnou
desátky navlíká;
Zdrávas Maria
z každého je zrna,
krásný růženec
při kázání říká.

III

Svatá lilije,
lilje nebodlavá,
v srdci vlasti mé
kvést ať neustává!

LILIJE VÁNOČNÍ

Čemeřice

Vedle šípku máje,
Růže ve stínu
zkvetla Lilje Vánoc
noci ve klínu.

*Hezounká je Růže,
krašší jsou Kočičky,
nejkrašší Lilie zkvétá
po rok celičký.*

Zelené je listí,
kalich bíle zkvět,
v kalichu med ale
nebeský je med.

Celují jej včely:
andílci přivanou,
andílci ho chtěli,
pastýři dostanou.
Tři Králové spějou
po vůni k němu snad,

vidí již svatou Pannu
pláčem ho zalévat.

— Pročpak pláčeš, Panno,
pročpak pláčeš tak?

— Perličkami vždycky
rosí ho zory zrak,
ale dnes je pátek,
z kapek krev je však.
Lilji, o Vánocích
která rozvíjí,
jednou listů zbaví
na Kalvarii!

*Hezounká je Růže,
krašší jsou Kočičky,
nejkrasší Lilje zkvétá
rok nám každičký.*

KOPRETINA

Pastýřko, jež na louce,
jako družka přítelkyni,
hledáš v květech pokornou
kopretinu nyní,
netrhej ji, neptej se:
„Kdo tě rád má, nebo nemá?“
Královny se její ptej,
květina to neví nemá!
Ona tvoji hvězdu zná,
nese, vede nocí šerou.
Matka tvoje milostná
nebude bdít nad svou dcerou?
víc než perly, zlata lesk,
dražší každá panna jí je,
v jejich kruhu nebem jde,
s nimi po tobě též nyje.
Chceš znát věci budoucí?
zeptej se Marie!

ŘEČÍK TEREΒINTOVÝ

Pistacia terebinthus

Obětování

Líbezný Král Betlema
ke chrámu jde do krajiny,
aby Pánu v oběť dal
svojí lásky prvotiny;
jeho kočár císařský,
to jsou lokty Mariiny.
Podle cesty opodál
zpozorují pistacii;
ta hned čelo uklání,
Ježíšek když kolem míjí,
by mu dala přístřeší,
přístřeší a stánek stinný.

Maria dí k Josefu:
— V tomto stínu odpočinu. --
Pařez sedátko jim dal,
netřesk koberec v tom stínu.

Co si krásně hovili,
Josef mluví, k Panně hlédne:
— Copak poneseme v chrám,

až se zítra slunce zvedne?
Zlatozobé hrdličky,
či holoubky stříbroškvělé,
z Ramléh bílé jehňátko,
v Lyddě vykoupané celé?

— Tohohle zde Beránka,
praví panenská Marie,
vidouc světlo zraků těch,
upřené v stráň Kalvarie,
jako střelku k severu
a ke slunci slunečnici.

— Přijdou-li nám do rukou,
přinesem dvě holubice. --

Co tak ona mluvila,
s Eliáše bílé skály
v malé ručky Ježíška
holoubci dva přilétali.

Vrkejte jen, holoubci,
vrkejte, vás radost nítí:
vítězi že nad smrtí
sladko dát své živobyті.

HYACINT

Svatému Jacintu

Narcísku ty mezi kvítky,
perlo mezi kamením,
pro Jacinta vonné jméno
cítím se být nehodným.
Ó můj světče, květe Polska,
chtěl bych ti být podobným;
zrodil jsem se pouhým trnám,
kéž bych jasmínem směl být,
abych, jak ty, k nohám Panny
odešel se porozvít.

ROZMARIN

Prchá Panna do Egypta
s Ježíškem, synáčkem svým,
prchá před králem Herodem,
jenž by mu chtěl katem být.
Vlaštovice zpívajíce
cestu jemu označí.

— Označte ji, vlaštovice,
ale nezpívejte víc,
Herodes král všechno slyší,
moh' by zpěv váš slyšet již.

Slyšíc třesk a břinkot zbraní
oslovuje hřebenčík:

— Hřebenčíku rudokvětý,
řekni, chceš-li nás tu skrýt,
ubohá jsem matka, které
Herodes chce Syna stít! —

— Moje větve vysokánské
nemohou se naklonit:
nižší však jsou rákosiny,
ty vám mohou dáti skrýš.

— Rákosiny, milé třtiny,
tuto noc nás pojd'te skrýt,
sic můj syn, ježž Herod hledá,
musí v náručí mém mřít! —

Rákosiny kruté byly.
— Hled'te, řekly, dále jít,
naše listy uzoučké jsou,
nemohou vás zachránit,
chcete-li však hustší loubí,
pak vám je dá rozmarin.
Rozmarin hned, jak to slyší,
spěchá cestu upravit;
má-li zeleň jeho listí,
temnější se přiřatí.
Zachvívá se svatá Panna,
usmívá se Ježíšek,
vida právě Herodesa
s katů smečkou kolem jít.

Když se rota v dáli tratí,
božský mluvil Ježíšek:
— Rozmarine, rozmarine,
žes mi život zachránil,
sněti tvé ať zelené jsou,
květem chci je okrášlit,

jako plášť je matky mojí
blankytnější nad tyrkys.

Na každyčký z jejích svátků,
bys byl ještě pěknější,
drobný šat tvůj smaragdový
posypu já safíry. —

Co tak dobrý Ježíš mluvil,
andělů houf přispíšíl,
jedni na violu hrají,
druzí sáhnou do houslí,
jiní počnou tuto píseň
hlasem libým, stříbřitým:

— Kterak jsou jen krásní!
holubice bílá,
a jí ve klínu
holoubek tak krásný!
pod větev se skryla
do rozmarinu! —

Ó Maria Panno,
holubice bílá,
skryj mě do stínu,

chtěl bych tam spát, ano,
holubice bílá,
na rozmarinu!

PALMA

Pro tři boží poutníky
deset dní již cesta trvá,
bez jídla a bez pití,
zesláblost jich srdce jímá;
půjdou-li však ještě dál,
klesne každý cestou, hyna.
Prosí nebe o pomoc,
jež sestoupit nelenívá.

Ejhle, palma šlechetná
v oasu je zve a kývá,
v oasu, jež na poušti
jako v moři ostrov bývá.

„Pojď do mého stínu, pojď,
Jezu, Josefe, Maria,
udělám vám slunečník
z listů loubí, jež se stmívá.
Všickni tři jsou vděčni hned,
usedají do trávníka.

Co si Panna usedá,
k vrcholu se stromu dívá,
zlatého je plodu pln,

jak nevěsta šperků bývá.
— Josefe, hled', můžeš-li,
dvě, tři datle! — zaprosila.
— Pro mě jsou moc vysoko,
ruka se tam nedopíná! —
Jak to slyší Ježíšek,
řekne palmě: — Skloň se, milá! —
a strom skloní čelo své
k nohám, kde sedí Maria;
trhá datle zlatisté,
jako skvosty u zlatníka.

KAPKA KRVĚ

Hlaváček podzimní.

Malá anemonka palestinská.

Nejsličnější z hošíků
kráčí cestou po písčině,
písčině vždy řeřavé,
jak by žár byl v prohlubině.
Jeho nožky jemňounké
crčky svojí krví kropí
písek barvou rubínů,
rudé zůstávají stopy,
sotva v kalich zlatistý
serafín je sbírat stačí.

Svatý Josef děsí se,
Maria tu zalká v pláči:
— Synu, pročpak pěšky jdeš,
náruč má se ráda tuží,
radši ponese tě, věř,
nežli šípek svoji růži!
Růží jsi, jež bodá mě,
pokud tvoje krev se řine.

— Matičko má, nermuť se,
útěcha mi z toho plyne,

veliká je žízeň má
všecku krev svou líti,
že s tou kapkou, kterou zříš,
prchá i mé žití. —

Zpět se Panna ohlíží,
podívá se na ně znova,
z rubínů již kvítka jsou,
každé jméno kapky chová,
Kapky krve, Ježíši,
tvá to krev je purpurová.

LILIJE BÍLÁ

Králi za žezlo
jsem se narodila,
králi, královně
abych žezlem byla.

Tisíc přešlo jich,
chtěli žezlo zlaté,
drahokamy též
kolem obepjaté,
a mě každý z nich
šlapal tisíckráte!

Ježíš Kristus šel,
zří mě jedné chvíle
jako paprslek
nebes roztomile,
čistou, bělostnou,
rovnou růži bílé;
božskou rukou svou
vzal mě, jak mě mýjí,
podal s úsměvem
za žezlo Marii.

STEZKA KVĚTNATÁ

Marie vůdkyní je
k nebi cestou květnatou.

Pustá poušť jest Afrika,
cesta chodcům uniká,
nikdo jim jí neukáže.
Panna líbá poklad svůj:
„Jezu, synu, Bože můj,
pošleš vůdce nám?“ se táže.

Vůdce chvátá přispěti,
před sebou zří pučeti,
zří, jak pučí malá růže,
jest to *Růže z Jericha*,
v písku pučet pospíchá,
hvězdou vůdkyní být může.

Pučí malá poupátka
v tvaru ručky děťátka,
zdá se: „Sledujte mě,“ říci,
„povedu vás cestou tam,
kde zas jiná ručka vám
bude růží zkvétající.“

Každá růže zdá se říci':
„Pojďte tady, spěšte víc.“
Dál zří jinou v zem se klásti.
Řetězem je květin tlum,
serafínským poutníkům
ukazují cestu k vlasti.

BALZÁM

Salus infirmorum, ora pro nobis.
Uzdravení nemocných, oroduj
za nás.

Ježíšek kdys po ránu
v dobu vůní prodýchanou
sestupoval s Marií Pannou
do zahrady balzámu:
— Vejdi, Matko, na trhanou,
kořenářko královská:
toto listí
i svět jistí,
že lék pro vše tobě dá.

Hnusný netvor neřesti
původ vší je bolesti,
všemu lidstvu dal on ránu,
pro ni dám svůj život Pánu;
zhyne člověk též,
zbožného-li nezvedneš.

Trhej, Matko, trhej sobě
ku zásobě,
máš být balzámovou schránou,
pro vše lidstvo přichystanou!

MUČENKA

Passiflora vyrůstala,
zdobila a věnce spiala
kolem brány blažené.
Není víc, čím dříve byla
královně, jež tady žila,
tato brána, dřív tak milá,
rajské dveře zavřené.

Passiflora vyrůstala,
Mariině čelu dala
květy, ta v nich trny zří.
Kdy je vidí, každou chvíli
slzička z těch očí pílí,
z očí, které vždycky byly
jasem, který zazáří.

Passiflora vyrůstala,
Maria u okna stála:
k Ježíši zří vystoupit
kříže, koruny a hloží,
smutné posly muky Boží,
že naň židé ruce vloží,
jdouce jí ho uloupit.

Passiflora vyrůstala.
Co Maria nevystála,
zříc ji pnout se po zdi sem,
šplhat se jak pavouk vzhůru,
tkáti nesmírných muk chmuru,
halit chyši do azuru
jako smrti rubášem!

SLUNEČNICE

I

Slunečnice,
zbožňující Slunce jen,
vzala odlesk jeho líce.
Celý boží den
milý milku neostríhá
tak, jak ona slunce stíhá:
jak je vidí vycházet,
tu září hned;
vidouc mřít je, zapadat,
počne lkát,
žal slunečnice
ještě více
vzroste snad.

II

Slunečnicí Ježíše,
Maria, jsi byla,
jaks ho zřela v Betlemě,
kdes ho porodila.
Za ním šla jsi stůj co stůj,
střelka hledá magnet svůj.

Tam ve stáji kdysi
pro tebe to východ byl;
s kříže hlava Syna visí,
západ Slunce dozářil!
slunečnice, za těch chvil
mřeš a zříš mu v sinné rysy!

HŘEBÍČEK

Když se svatého kříže
chtěl Josef, Nikodem
snít mrtvé tělo Páně, s žebříky
a s kleštěmi jdou blíže
a vytahují ven
ty božské hřebíky.

Jak byly zkrvavělé
a krásné od purpuru toho celé,
jak karbunkul a rubín veliký!

Je Josef líbá, klade
sem v zeleň trávy mladé,
jež při krůpějích prvních vymetá
a rozkvétá.

A mezi těmi hřeby ponejprve
hřebíček pučí krvavě,
je zbarven na hlavě
od božské této krve.

Je Panna zří a sbírá,
vzdech srdce svírá,
je uctívá a v pláči
je slzou smáčí,
bolesti se stává mořem.

Jiným jsou jen hřebíčky,
nové kytíčky,
vonné *slzičky*,
Marii jsou hřebíky,
srdce pronikají hořem.

RŮŽE MATKY BOŽÍ

Rosa vera

V máji rozkvetlá,
v dubnu zrozená,
jsem já Růže pravá.

Z květin od světla
zvlášť jsem zdobená,
z jara usměvavá.

Já jsem z růží ona
vždy ponížená,
ze všech nejvíc vonná.

Jsem plamen srdce v lásky nevinně,
jsem prvním červánkem, když den se lije,
a na zelené stránce v lučině
jsem jméno ctné MARIE.

TYMIÁN

Koberec Mariin

I

Když se z této země
Ježíš vznesl vanem,
vrchol hory jemně
vzrostl tymiánem.
Pod nohama čilá
tráva vyskočila,
kvítky prokvetla.

Lítej, včelko, v kole
k tymiánu dole,
lítej, včelko, v kole
v tymiánu pole!

II

Zde ho trhávaly
svaté Panny ruce
jako odkaz malý
Syna po rozluce.
Matka Ježíšova

zde ho našla znova,
s ním se těšila.

Lítej, včelko, v kole
k tymiánu dole,
lítej, včelko, v kole
v tymiánu pole!

III

Co ten svátek žije,
Nanebevstoupení,
v „Koberec Marie“
tymián se mění.
Jeho pláštěm krytá,
jaký pohled skytá
země spanilá!

Lítej, včelko, v kole
k tymiánu dole,
lítej, včelko, v kole
v tymiánu pole!

KRÁSKA NOCI — KRÁSKA DNE

Nocenka - Svlačec trojbarevný

Květina je v divné kráse,
která ve dne otvírá se,
k večeru se zavírá.

Jiná však se otvírá,
kdy již proskakují hvězdy,
s jitřenkou se zavře vezdy.
Dvojí tento květ
chová zemský svět.

V sadu věčna nevadne
květ, jenž nám je ku pomoci:
Maria jest *Kráska dne*,
Maria jest *Kráska noci*!

PODSNĚŽNÍK

Potrestaná domýšlivost

O jaká divná zvěst!
chtěl Matky Boží čest
květ podsněžníku křivý,
tak maličký a chtivý:
chtěl bílým být jak ona jest!

— Pryč, květe, lačný slávy,
pryč, kam ti vhod, —
mu přísně Pán náš praví,
— víc cením stéblo trávy,
jež pošlapává skot
na cestách podle vod.

I ztratil bědný květ
svou vůni hned.

Hle, růže před ním couvá,
i zvonek prchnul tak,
a žhavý mu promlouvá
vlčí mák:

— Mně do sousedství stačí
„kopyto koňské“* radši.

I ztratil bědný květ
svou barvu hned.

Dřív býval užitečným,
však dnes už není víc,
je pouhé nic.
A dřív-li něžným býval,
jej slunce zhltní příval,
dřív jedlý, krásný v pláni,
dnes zvěř ho nechce ani.

* „Koňským kopytem“ (la pota cavallina) nazývají v Katalonii *podběl* dle tvaru jeho listů. Francouzi mu říkají pas-d'âne (oslí šlépěj).

OLIVA

Quasi oliva speciosa in campis.
Jak oliva krásná na poli.

Potopa zlá dávných dní
po zemi se prostírala,
jakoby plášť pohřební
země, která umírala.
S nepravostmi zkáza vstala
na Adamův celý rod,
když zřel Noe holubici
vyjít bouře blýskavicí
s olivovou snítkou z vod.

Holubičko bílá,
v nižto doufá svět,
duši dej, co snila,
olivovou sněť.

Druhá potopa všech psot
naší zemi rubáš strojí;
smrtný je lidský rod
a přec krutou válku zbrojí.
Lásko, vyženou tě v boji
z národů, jež stvořila's!

místo tebe anarchie
o krádeži sní a žije.
Kdo nám pokoj vrátí zas?

Holubičko bílá,
v nižto doufá svět,
duši dej, co snila,
olivovou snět.

POMNĚNKA

Oči Mariiny

Obrať k nám své milosrdné oči!

Jméno mé Marie,
hvězda polární,
komu vůdkyní je,
v přístav dojde s ní.
Smrt ta konec tvoří
na života moři,
hříšný, jdeš v ten rej,
na mě vzpomínej!

Jsi-li hříšný též,
chceš můj průvod sladký?
na mé srdce spěš,
je to srdce matky.
A můj Božský Syn
vyvede tě z vin,
za ním z léčky spěj,
na mě vzpomínej!

Vzpomeneš-li sladko,
vzpomenu si již,

zavoláš-li: „Matko!“,
Syna uslyšíš,
Syna, jenž tu žil.
zem by vykoupil.
Cestou pozor měj,
na mě vzpomínej!

LŮŽKO MATKY BOŽÍ

Bylina z Alacantu

Smrt Panny Marie

Ego quasi obdormivi in
separatione animae et cor-
poris, et evigilavi in gaudio
perpetuo.

(Jakobych byla usnula při
odloučení duše a těla, a
probudila jsem se v radosti
věčné.) *Maria Panna ku
sv. Brigtě.*

— Zpodpírejte mě kvítím,
z lásky umírám,
zpodpírejte mě kvítím,
z lásky v smrt se řítím. --
Promlouvajíc tak
jako Sulamitka,
Boží Rodička
velkou láskou zmírá,
ruce rozpjaté,
oko pohasíná.

Není mrtva však,
pouze pousíná
v loži květnatém
jako Sulamitka.
Probouzí se již,
Ježíš sám jí kývá:
– Sladká lásko, pojd',
pojd' již, Matko milá,
prška přestala,
pominula zima,
šíříc vůně své
vinice již zkvítá,
pojd' již, lásko sladká,
ty's má drahá Matka!

SLZIČKA PANNY MARIE

Nanebevzetí

Tě vidouc k nebi, božská Panno, spěť,
na serafínů rukou vyneseny

Slzičky krásné květ,
z tmy údolí a slz tam přesazený,
zem, plna stesku řekla k Nejvyššímu:
— Jsem nádoba, v níž Slzička se rděla.

A Bůh, pln lásky taje,
se usmál z oblak dýmu,
hned kynul, Vesna v zem se navracela,
jež unikla s Ní v nebes rajske kraje.

MACEŠKA •

Viz, všude prsty Matky naší píší
po nebi, zemi, květy poseté,
a mezi hvězdy, růže v smavé říši
pár myšlenek, jež láskou k lidem dýší:
„Na mě myslete!“

„Myslete na mě, jež jsem vaše Máti,
a k srdci tisknu hlavu dítěte.
Nuž, pojd'te, sirotkům chci otce dáti,
vy, opuštění, beznadějí jatí,
na mě myslete!

Myslete na mě, s Kristem dám i ctnosti
i pravdy, žití, cesty dojdete,
já trůn vám připravuji na výsosti,
kde vši své slávy korunu dám hosti,
na mě myslete!

* *Lo pensament* (franc. *pensée*) znamená *myšlenku* a spolu květinu macešku.

RÉVA

Eucharistie

Vinný révy kmen
ku stromu se vije,
réva jest Marie,
Josef strom je ten.

Réva Nazaretská
tak se hroznem skví,
že to bohatství
nebesa chtí všecka.

Archanděl ho želá,
člověk má ho mít,
se srdcem anděla
chce-li přistoupit.

Zlatý hrozen svůj,
svaté Révy kmene,
v moje pokořené
srdce vylisuj!

IMORTELKA

I

Co tu květů líbezných,
co jich všude zemi sluší!
zvadá jeden po druhém,
vítr smrtelný je suší.
Totéž slunce rozvíjí
polibky je svými z rána,
zapadajíc na večer
vidí porubaná
kosou smrti, vadnoucí,
kvítko sotva rozpukaná.

II

Jeden však je sličný Květ,
Maria to Panna,
poupě dvoutisíců let
ještě dosud neuvadá,
hvězdy stářím padají,
ona však je stále mladá.
Země zve ji květem svým,
královnou svou nebe,
ale člověk jako Bůh

Matkou zove tebe!
Kolem čela dvanáct hvězd
v korunu se složí,
za oděv má slunce jas,
lunu za podnoží.
Z Judska, kde se zrodila,
lilije v rokytí, _____
přesadil ji Stvořitel
na břeh Řeky žití,
kde ji vlastní rukou svou
zalívá a střeží,
blankytové zahrady
Imortelu svěží.

P Í S N Ě

MARIE KVĚT VIJE

Marie
květ vije
cestou k výšinám,
s ní spějme
a pějme
její lásku k nám.

Nejkrašší
jest naší
Hvězdou v máje čas,
ji zlatí
a šatí
slunéčkový jas.

S ní včely
med dělí,
děvy zlato cet,
té doby
ráj zdobí
ji perel vínkem hned.

Tvé kráse
se v žase
snoubí Svatý Duch,

tvou celu
andělů
obletuje kruh.

Tvá paže
nás váže
věncem kvetoucím,
tvé vlasy
jsou pásy
srdcím horoucím.

Jak růži
tě druží
nebe v čelo své
Bůh míru
vesmíru
Královnou tě zve.

Chce tebe
mít nebe,
nová hvězdičko,
zem snila,
žes byla
její sluníčko.

Hlas lidu
bez klidu
zve tě pastýřkou,
ty svěť nás
a ved' nás
v pastvu nebeskou!

POJĎTE K MARII!

*Zachraň nevinné,
ved' nás k nebi hbitě,
nikdy nezhyne
Mariino dítě.*

I

Pojďte, hříšníci,
na hlas Panny Svaté,
žití studnici
pro srdce tu máte;
děcku květy dá,
mládenečku štěstí,
starcům povídá
o nebesích zvěsti.

II

Pojďte, sirotci,
chce vás přivítati,
chudým k pomoci
Maria jest máti.

Květů pletence
uvijte jí, děvy,
vaše srdce chce
krašších květů zjevy.

III

Zahrad květiny
tvoje jméno dýší
písmem neviny
andělé je píší.
Andělé i ptáci
vítají v ní zoru,
pozdravme ji v práci
po andělském vzoru.

IV

Máje růží jest,
přišlou v země klíny,
paprsk slunce, hvězd,
ženoucí v dál stíny;
vůní mystickou
svět nám balsamuje,
v ní Bůh láskou svou
všecky pomiluje!

PANNĚ MARII

Modlitba

Matko Boží, sladká všem,
nejkrásnější nebes Růže,
dáš-li mi své poupě, nuže,
zasadím je v srdci mém.
Dej mi Krista se křížem,
buď mi jiná láska mukou!
ve dne chci ho v lásce mít,
v noci budu o něm snít,
na prsou mu láskou žít,
a pak zemru v jeho rukou!

MARII

Kristus Pán ve chvíli sladkou
dal nás tobě za syny,
dítku dej, jež zve tě matkou,
v nebezpečí pokyny.

Matko, ty bdíš nad člověkem,
zachránilas lidstva roj.
všeho zla jsi spasným lékem,
všeho dobra sladký zdroj!

Přetěžká jsou ona pouta,
která vlečem po Evě,
ale těchou zlého kouta
tys nám, Matko, k úlevě.

Otrokem zla byl jsem bídným,
změním dráhy svých cest,
pohled' na mě okem vlídným,
zda mně milost možna jest?

Démon k rozkoši nás láká,
žlučí z ní se zašklebí,
v tobě ale rozkoš všaká
na zemi i na nebi.

Toužím tebe v nebi zřítí,
stopy tvé chci sledovat,
nauč ty mně dobře žítí,
dobře žít i umírat.

Když tě, abys matkou byla,
Syn tvůj poslal hříšníkům,
Matko sladká, Matko milá,
vyslyš také vzdechů tlum.

Ó MARIA!

Ó, Maria,
matko milá,
smrtné z vin vyprosti,
zažeň chmuru,
veď mě vzhůru
k vlastem nebes výsosti.

Zde s anděly,
s archanděly
zpívat budou Marii,
ta jen může
nad vše růže
rozkvétati krásněji.

Krásu její
ptáci pějí,
májového slunce vděk,
sama zora
má jen shora
její tváře paprslek.

Tvoje tváře
ranní záře,
srdce tvé ráj posavad,

tvoje paže
sladce váže,
s Ježíškem bych chtěl tam spát!

U tvých nohou
píseň mnohou
pěl bych, stehlíčkem tak být,
liljí býti,
chtěl bych dlíti
tam a zem svou opustit.

Líbezněji
světlo lejí
hvězdy ve tvé koruně,
chtěl bych také
míti jaké.
bych tě zdobil na trůně.

Všeho blesku
s podnebesku
chrání Bůh tvé ctitele,
z matky moci
k Bohu Otci,
hříšný, půjdeš vesele!

Bez poskvrny,
nemáš trny,
květe božský, v srdci svém
chci tě mítí.
zasaditi,
zkveteš lásky poupětem.

S láskou snívat
a ti zpívat
buď mi denně úlohou,
až mě jednou
v nebi shlédnou,
Serafi mi pomohou!

BOŽÍ PASTÝŘKA

Pastýřko, mé žití,
louky té jsi květ,
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Ovce potracená,
bloudila jsem zemí,
všemi kročejemi
padám unavena;
ovčinec tvůj svítí,
dojdu naposled:
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Nebem jsi se dala,
vedouc svoje stáda,
u tvých nohou ráda
kvítka rozkvétala.
Z nader tvých smí píti
jehňátka mdlý ret:
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Ovečku-li ztratí,
pořádě ji hledá,
vzdychá, pláče, bledá,
bez ní-li se vrátí.
Ztratil jsem se v žití,
vrať mě zase zpět,
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Už mé kroky učí
luhy květnatými,
krmí prsty svými,
uspí ve náruči.
Jaké sladké kvítí!
krásné louky vzhled!
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Dej květ bez poskvrny
ze zahrad Sionu,
v žalném světa sklonu
vidím jenom trny.
Kdo tě bude míti,
zdědí onen svět:
ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Beránku můj, ztichni,
slyšíš, louka zkvetla,
zvu vás v nebe světla,
pojd'te, pojd'te všichni!
Ovčinec můj svítí,
tedy k nebi v před!
Ovečkou chci býti
tvého stáda hned.

Pastýřka jsi s nebe
Beránka vši krásy,
zda bych mohl asi
jít vedle tebe?
Ručka tvoje chytí
vlka, jenž je klet,
ovečkou chci býti
tvého stáda hned!

DÍVKA MARIINA

Trhám fíjal tříseň,
jasmín zardělý,
pějíc lásky píseň
z rána v neděli.
Zora upomíná,
mám být slavíkem,
moje řeč je jiná:
 Co jsem?
já jsem Mariina!

Zlou mě pastýř zove,
kdož se ustrne?
nutí v šperky nové,
zlaté, stříbrné,
ruce v lásce spíná —
Maria mým snem!
ať si žárlí jiná!
 Co jsem?
já jsem Mariina!

Její jméno kosi,
drozdi šveholí,
je v něm z perel cosi,
ret je hlaholí.
Ze hnízdečka klína
pěnkava zří sem,
zpívat započíná:
Co jsem?
já jsem Mariina!

Zem tím jménem dýše,
ráj se usmívá,
růží zem je píše,
hvězdou nebe tká.
U nohou jí stinná
luna se sluncem
vždy se rozpomíná:
Co jsem?
já jsem Mariina!

MARIA, JSEM DCERA TVOJE!

Světským písním nerozumím,
jež jsou pro Marii děs,
křesťanské jen písně umím,
chci je jásat do nebes.
Zpívejte jen, ústa moje:
Maria, jsem dcera tvoje!

Všecka rozkoš toho žití
žluč dá v zlatém poháru,
ale Panna touhu nítí
po rozkoši bez zmaru.
Noc i den jsou vzdechu zdroje:
Maria, jsem dcera tvoje!

Đáblova-li pouta zvučí,
ku jiným se připínám,
vem' mě, Panno, do náručí,
kéž v něm jednou usínám!
Ze sna volám bez úkoje:
Maria, jsem dcera tvoje!

Zlatem, cetkou-li a šatem
pokouší mě marnivost,
která děvy vodí chvatem
do propasti v nepravost,
prostičkého dle ústroje,
Maria, jsem dcera tvoje!

Kdyby roucho nevinnosti
chtěl mi někdo uloupit,
roucho andělské té ctnosti,
v němž chci po andělsku žít,
hájím křesťanského kroje!
Maria, jsem dcera tvoje!

Duši-li mou strasti kruší,
vášně divě zápasí,
v loď mou moře vlny buší,
zdaž mě Hvězda nespasí?
V přístav vedeš dětí roje,
Maria, jsem dcera tvoje!

Chudoba a pohrdání
už mě více nermoutí,
Pána-li jen v lásky plání
v srdce mohu pojmuti!
Jeho Máť je Máti moje,
Maria, jsem dcera tvoje!

Závist-li mě k boji svádí,
hněvem v srdci zazebe,
věci světa ke zlu radí,
zapomenu na nebe,
srdce Panny chrání boje:
Maria, jsem dcera tvoje!

Až smrt, která život kosí
pro slávu či temnosti,
přijde, nic ji neuprosí,
hroznou žnečku věčnosti,
vesele já řeknu svoje:
Maria, jsem dcera tvoje!

Až pak budu mrtva v Pánu,
k nebi zalétne můj duch,
zatluče na modrou bránu,
„Kdo jsi?“ zeptá se mne Bůh,
odpoví tam duše moje:
„Maria, jsem dcera tvoje!“

PANNA SVÝM DCERÁM

Maria, ty Zoro
Slunce božského,
kdo tě vzývá, rad' mu,
zbav ho od zlého.

Tvá-li stopa k mé se pojí,
vzlétneš zítra v náruč moji,
dcero, v ráji žila bys;
denně ať tvé srdce bije:
„Co chceš ode mne, Marie?“
jak děl svatý Ludvík kdys.

Vždycky žij v mé přítomnosti,
zkvétati dej nevinnosti,
dál od rozkoší a béd,
srdce, jež je Bohu svato,
platí víc než stříbro, zlato,
platí víc než celý svět.

V Ježíšově společnosti
jeden den víc blaha hostí
nežli v světě tisíc let,
chudoba má větší cenu,
nežli býti poskvrněnu,
na čele mít zlata sled.

Dcero moje, prchej hříchu,
pod květy on číhá v tichu;
kdo tam padne, ztracen jest.
Polet', poletuj k mé výši,
blaženost tam v Boží říši
střeží věčná řeka hvězd.

Ctnosti vzácnými jsou skvosty,
krášlící zjev děvy prostý
víc než perly s rubíny:
která jimi zná se skvíti,
ta má nebe v tomto žití,
nebe se Serafíny.

Skromnost překrásným je květem,
kdo jím kráslen projde světem,
tomu přítelem je Pán.
Nevinnost ho okouzluje,
poslušnost ho přitahuje,
je-li svatě milován.

Špatnou-li však družku máte,
démon svádí vás a mate,
přestrojený s chytrostí:
každá se svou družkou půjde,
ať ta zlá či dobrá bude,
spolu celou věčností.

Nezakládej příliš sobě
na kráse, ta končí v hrobě,
duše jen je bez zhouby;
pakli lilijí jsi čistě,
s andělskou tou krásou jistě
Spasitel se zasnoubí.

JMÉNO MARIA

Tě vida skvělou
liljí rozpučelou,
Bůh když tě tvořil,
vzdychl v lásce své,
a v tomto vzdechu
božskou dal nám těchu,
to Maria jest
svaté jméno tvé!

*Srdce Boží,
ó Marie,
pro tě bije,
láskou k Tobě,
ó Marie,
Bůh sám žije.*

A hlahol zvonů
v pláni i hor sklonu
od rána k šeru
volá jménem tvým;
v zvon Anděl bije,
jméno zní: Marie,
s ním zem se budí,
pousíná s ním.

Je růže píší
na březích, kde dýší,
je zapisují
v sadě fialy;
a samy hvězdy
kraššími jsou vezdy,
že v čelo nebes
též je vepsaly.

Ó hoši, děvy,
Bůh svou rukou zjeví
to jméno, které
klade v ruce vám;
to jenom čtěte,
rozkoš naleznete,
vás zapíše pak
v knihu srdce sám.

Na poli svatém
nesla v písmě zlatém
to jméno psané
lilje stříbřitá,
tam z hloubi vzrůstá,
kde nemá ústa,
jež vzývala je
v žití do syta.

Jak perlu rosy
poupě květu nosí,
tak ňadra má je
v lásce chovají,
tam Bůh sám spíše
jméno Její píše,
ted' chci je všude
psáti po kraji.

Ó, jaké hoře,
nejsem synem Zoře!
svůj zlatý vlas bych
změnil v písmeny:
vše mělo by je,
jméno mé Marie,
na retech květy,
v srdci lupeny.

Pěj, skřivánečku,
pěnkavko, zvonečku,
ty též je zpívej,
lkavý slavičku,
pěj dnu zpěv sladký:
jméno Marie matky,
tvou nejkrásnější
pozná písničku.

Žalm lásky svaté,
básníkové, dáte
a vaše lyry
lépe zaznějí,
tam nad oblohou
andělský sbor mnohou
tu hymnu vaši
počne vzácněji.

VĚNEC RŮŽOVY

Růžový-li věnec
Panně uvijem,
růžový my věnec
v nebi dostanem.

I

Milo Dominiku
trhat na keříku
růže posvátné;
patnáct krašších plálo,
hvězdami se zdálo
v kráse úchvatné.

II

Zdravas Maria je
hudbou nebes kraje,
slastí lidovou,
sladkostí je retu,
čisté duši je tu
rosou medovou.

III

Když má deset růží,
v sladký řetěz druží
zlatistá je nit,
a tajemství víry,
strunu boží lyry
chvátá připojit.

IV

Světec Panně staví
věnec v čelo hlavy;
řekla: „Chtěla bych
růže ty, je noste,
ale trnů prosté,
trn je světa hřích!

V

Zbožnému já muži
za věneček růží
jiný vrátím zpět
v den, kdy zemře v Pánu,
věčné slávy bránu
otevru mu hned.

VI

Za žebřík dám vzhůru
růženečků šňůru:
„Zdrávas Maria“
stupněm k nebi bude,
přestávkou pak všude
jedno „Gloria“.

VII

Církev prak ten zvedá
a jím Mohameda
zbila v Lepantu;
kamenů pět dobyl,
jimi čelo probil
David gigantu.

VIII

Ku novému boji
d'ábel zemi strojí
proti Bohu, žel!
jej tou zbraní svatou,
z ruky Panny vzatou,
svrhněm do pekel!

IX

Kdo tím poutem spjatý,
řetěz chová zlatý!
Pojďte, hříšníci,
Panna vezme pouto,
sváže vazbou touto
srdce kající!

MARIA

Respice stellam,
voca Mariam.
Na hvězdu pohleď,
Marii volej!
Sv. Bernard.

Dušíčko čistá, ku zemi Boží
která jdeš stezkou trnitou v hloží,
nechceš-li klesnout, vůdkyni mívej:
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

Dívej se k Panně, budeš-li v hoři,
andělů ona veselí tvoří,
v pokušení a ve strasti zpívej,
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

Mládenče, hledáš ve trní květy,
jiný květ září nad všecky světy,
luna to země, s ní v duchu bývej,
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

Ježíši, hříšník hledá tě v bolu,
spíš v Matky klíně, spi, Jezu, snívej!
V náručí hříšníka sejde-li dolů? —
„K hvězdě se dívej, Marii vzývej!“

Plna jsouc lásky, pobízí tebe:
Nemáš-li matky, ve mně ji mívej,
pojd' tedy ke mně, pojd' se mnou v nebe:
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

Lodička tvá-li tone již taky
v života bouři, ty neumdlívej,
Maria duhou spoutává mraky:
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

S mudrci králi přišel-lis v scestí,
ku hvězdě družné vzhůru se dívej,
to je ta hvězda, která stáj věstí:
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

Rolníku v práci, sklizně-li třeba,
slepče, jenž teskníš, beznaděj skrývej,
chudý, jenž hledáš pro život chleba:
k hvězdě se dívej, Marii vzývej!

PÍSEŇ K SRDCI MARIE

*Srdce Mariino,
zdroji milosti,
Srdce Mariino,
z vin nás vyprosti!*

Dej, by vjít se smělo,
posvěcená celo,
sade z pohádky,
holubiček lože,
lidem, tobě, Bože,
ráj to přesladký!

V této Škebli svěží
vzácná Perla leží,
sám náš Spasitel,
a v tom svatostanu,
přichystaném Pánu,
bydlí Stvořitel.

Výtahem jsi nebe,
výhnní lásky tebe
sám Bůh rozpálil;

liljí v rozpuknutí,
nebes na klenutí
hvězdou ranních chvil.

Citaro ty z ráje,
na niž sám Pán hraje,
v její struny sáh';
tvoje harmonie
nový život lije
světu na sotnách.

Po zuřivé bouři,
vichoru a kouři
duho odvěká,
krásná duho míru,
k Bohu u vesmíru
vážeš člověka.

Vítězství dej skvělé,
světlo Israele,
slunce slávy nes,
voze v ohni dlící,
tebe milující
zvedni do nebes!

Pusť nás v srdce svoje,
Matko, v konec boje
tam nás pohosti!
růže rozekvětlá
pro věčný čas světla,
nebe milosti!

SLÁVA MARIÍ

Marii sláva,
květin je květ,
královně srdci
slávu přej ret!

V kruhu květin všech a ptáků dolů
Královna k nám sstoupá naděje,
jaro bude jejím trůnem spolu,
ptactvo zahraje a zapěje.

Jak je čistá! k ní se krása druží,
tak je na oltáři spanilá!
v lilijích se duchovní zdá růží,
jež se právě sluncem rozvila.

Matko láskyplná, milovaná,
v nebezpečenství nás světem ved',
tvoje tvář buď úsměv slunce z rána,
matko milá, jsme tvé děti, hled'!

Po tobě vše cudné touhou stůně,
k tobě všecky vůně zpátky jdou,
z tebe květiny své ssajou vůně,
z tebe hvězdy pijí jasnost svou.

Sláva Marii, zda lilje není
poupětem, jež dává duším med?
sláva Panně, jasné hvězdě denní,
jež nás vede, k nebi řídí let.

NALEZENÝ JEŽÍŠ

I

Kdys Maria Panna
Syna ztratila,
za ním chodila
celou noc i z rána.
V tom jí v náruč pad':
— Kdes byl? — řekla ráda.
— *Ovci tvého stáda
šel jsem vyhledat.* —

II

— S jehňátky proč mými
nepřišel jsi sem? —
— Muky strastmi zlými
za ně trpěl jsem. —
— Hvězdičko, má mladá,
beze mne jsi pad'? —
— *Ovci tvého stáda
šel jsem vyhledat.* —

III

— Pročpak na strom Kříže
stoupáš u výši? —

-- Kamenné mě srdce
spíše uslyší. —

— Smrt-li tvou to žádá,
při tobě chci stát,
spasit ovci stáda,
spásu vyhledat. —

S BOHEM, MÁJI

Jdeš zpátky v nebes říš,
ó vem nás tam, Maria!
jdeš zpátky v nebes říš,
tož, s Bohem již!

Minul měsíc máj,
povadnuly květy,
slunce Marie
v jiné zašlo světy.

Srdce vzdychají,
lásky jsou to ptáci:
komu pěli by?
Panna zpět se vrací.

Pějí andělé
smaví na azuru,
slunce polední
nesou k nebi vzhůru.

Bránu nebes jde
Ježíš otevřítí:
— Věnce přinášíš,
Lásko mého žití,
odkud je to kvítí?

— Růže z Katalán,
Lásko mého žití,
růže z Katalán,
Mariino kvítí.

Vždyť máš korunu,
Lásko mého žití,
hvězdnou korunu,
z květin chceš ji mítí?

— Pro syny je chci,
Lásko mého žití,
hochy, pro dívky,
jež to pletli kvítí.

V nebe došla pak,
na vás úsměv svítí,
růže z Katalán,
Mariino kvítí.

*Jdeš zpátky v nebes říš,
ó vem nás tam, Maria!
jdeš zpátky v nebes říš,
tož, s Bohem již!*

HOCH „ZDRÁVAS MARIA“

Ecce plus quam Salomon, hic.

A aj, víceť jest tuto nežli Šalomoun.

Mat. 12, 42

I

Hoch Solún v Bretani žil,
byl pro svět netečný hlúše
a chudý na statky byl,
na statky těla i duše.
Však ne!... tou bohatý byl,
ta není poskvrnou jatá,
vždy platí nevinnost víc
než hory stříbra a zlata.
Jej chtěli naučit číst,
tu při slově Ježíš stane,
jak vodu řešetem lít,
jsou modlitby předříkané;
a ze všech modliteb jen
dvé slov mu na mysli tane,
jež Bůh mu do srdce ryje:

Zdrávas Marie!

II

A k žití nemaje nic,
jen od dveří ku dveřím bloudil,
a „Zdrávas Maria!“ řek’,
tím slovem almužnu loudil.
A „Zdrávas Maria!“ vždy
je prosba i děkování,
to na ústech pokaždé měl,
jak hrdlička cukrování.
Všem lidem sprostáčkem byl!
V té prostotě blaženě žije,
tou dnem nocí srdce mu bije:
Zdrávas Marie!

III

Jej mrtvého našli kdys
u kaple jakoby v snění,
tak jakoby usnul byl,
když poklekl na kamení;
měl ruce sepjaté zas
při skloněné napolo hlavě,
i ústa otevřená,
jak chtěl by říci s úsměvem právě,
co nevinność z něho se lije:
Zdrávas Marie!

IV

U chrámu v cypřišů háj
jej tichounce pochovali,
kříž neměl na hrobě svém,
ni květin a mramoru skály.
Však zůstal holým ten hrob,
jej někdo s nebe zřel z dáli,
dal vypučet liliji tam,
jež zdobí a vůní ho halí;
dvě slova, jež říkával vždy,
tam plála ve zlatě chvály
na každém listě lilije:
Zdrávas Marie!

MAGNIFICAT

Sbor mnichů Magnificat
pěl stoje hlaholem
před hlavním oltářem,
jenž oděn do liljí a do růžiček,
do mraků kadidla a plamů svíček,
jež lásky Královně jsou věnce lem.

A hvězda svítí nová
tam v prostřed nebe stěny oltářní:
je socha to úbělová,
již věky zlatily jak slonovinu,
Syn Boží leží v Mariině klínu.

A na rtech mnichů dávný
zpěv evangelia
se mění v jásot slavný,
v němž chválí se Maria.

Jim naslouchá, kde trůní,
zpěv zvoní, sladce stoupá do nebe,
hlas varhan zadumčivý
od klenby v klenbu duní.

Syn pohnut jest i Matka
i hlédnou na sebe,
dí ve úsměvu již:
„Ty, neslyšíš?“

V tom náhle obživuje
ta socha Mariina,
a z kruhu světél svých
jde dolů po stupních,
paprsky oděná,
jak slunce oslepuje,
jde vážně, vznešená.

I plesá, k opatovi přímo spěje
a mnichům řadou Syna uctít dává,
jenž v jejím náručí se na ně směje.
A zpět se vrací jako na strom ptáče,
zas nehybná, jak mramor nejináče.

Sbor mnichů hlaholem
pěl sladce Magnificat
a vzdychal kolkolem.

KDE NAJDEŠ JEŽÍŠE?

Kdes v poušti kající
po Ježíši touhou nyje.
Kde nalezne ho as?
kdo před jeho tváří žije?
kde zemi Sluncem svítí?
kde Řekou žití se lije?
Jde, tluče na srdce všech:
smrt odpoví tam, kde bije.

Jej na kříži hledá pak,
však jeho duše je vdova,
po Ježíši sirou jest,
a hrob ho studený chová.
Tu světem točí svůj zrak,
jen trní tam roste znova,
to hříchu trnové jsou,
svět potopa kryje nová.
Zrak k nebesům pozvednul,
mrak temný vše mu schová.

Tu Pannu naleznu,
na oltářku poustevny byla,
jak perlu ve kvítí,
Jej na klíně k srdci vila.

Ā Ježíšek ručky vztáh',
jej Maria pohladila.
Na poustevníka se smál,
vzal srdce mu, knihou byla,
jak pérem prstíky
tam psala ručka milá:

Kdo chce zrno mít,
klásek mu je kryje;
kdo chce zlato mít,
ten ať v dolech ryje!
kdo chce Ježíše,
hledej u Marie!

ZASNOUBENÍ PANNY

Když o Svatou se Pannu ucházeli
z Davida rodu mládenci, tu hned
své hole do svatyně přinášeli,
však pouze Josefova dala květ.

A Panna, do tajemství zasvěcená,
přijala muže z vůle nebeské
i zněla dívek píseň žalmů, pění
při harfě prorokově královské.

A sedmou zoru po tom zasnoubení
pak andělská se svatba slavila,
jim baldachýn tká loubí u zeleni,
hra vánků květy dolů rozsila.

Je zdraví ptáci, poletují s nimi,
kol snoubenců je Serafínů slet,
a rtíky medovými, rozpuklými
jich nohy a jich šaty líbá květ.

Maria kráčí vzhůru ku oltáři,
věnčena růžemi a poupaty,
tu hvězdy na ní shlížejí a září,
jí čelo věnčit žárli, dojaty.

Sám anděl, jenž je sadař nevinności,
nad nimi křídla v závoj rozestřel,
on, ze srdcí jenž sbírá vůni ctnosti,
nejčistší kadidlo jít k nebi zřel!

Pokorný tesař nezved' zrak svůj čistý
na královnu Sionu, na prst jen
jí prsten vzácný navlék s ametysty,
jhem mystickým jest Panně zasnouben.

V tu chvíli bílá holubice letí
a křídly dotekla se obou čel,
jak říkala by Židům: „Na té sněti
své hnízdo vzdělá světa Spasitel.“

JEDNO KRÁLOVSTVÍ ZA DRUHÉ

Beatus homo, qui audit me.
Blahoslavený člověk, kterýž
slyší mne.

Příslovi 8, 34

Nábožným byl křesťanem
bratr Uherského krále,
každého dne z rána již
po mši svaté vytrvale
říká Panny u nohou
hodinky ku její chvále.

A když jednou v nemoc kles,
slíbil Panně ve svém žale
mládenectví zachovat,
život-li mu slíbí dále.

Síň se světly naplní,
světly ráje nenadále,
dle nich tuší návštěvu:
Poselkyni ve svém sále.

Nebesa ji vyslala,
s nebes lék je také, ale

světla prchla pojednou,
a i nemoc nenadále.

II

Přešla řada dnů a let,
zesnul král a duše vyšla,
koruna pak s čela mu
na bratrovo čelo přišla.
By mu nést ji pomohla,
dívka již mu vyhlédne se:
již jí prsten daroval,
již den svatby je tu v plese,
v jedné ruce buben má,
v druhé ruce dudy nese.

Dříve než jde k oddavkám,
v žalmech lásku k Panně lije.
Mezitím, co modlí se:
Celá krásná jsi, Marie,
mezi všemi pannami
jako v trní jsi lilije,
zjeví se mu Maria,
žárlivě mu praví v hněvu:
— Jsem-li krásnou, jak jsi děl,
neopust' mě pro tu děvku,

lásce-li jsi nepodleh',
chci ti přítelkyní býti,
za království Uherské
nebes království máš míti.

OBĚTOVANÍ

Bílá jako svíce,
nad liliji více,
kráčí Svatá Panna
ve chrám Boží z rána,
nesouc na svých loktech
svého kojence,
novorozence.

Simeon ho znal,
že je světa král,
vzal ho, naň se dívá,
povzdechnul a zpívá:
— Maria, tvým srdcem
projde v neštěstí
zlý meč bolesti!

Panna od té chvíle
vidí zasmušile,
jak naň pohlíží,
že Syn mezi lotry
visí na kříži!

PRODAVAČ RŮŽENCŮ

I

Byl to chudý poustevník,
v jeskyni svůj život trávil;
dokud býval mlád a zdráv
od dveří se k dveřím stavil
po pekařích Ježíše,
prosil, dobré lidi zdravil.
Stár je, žebrat nelze dál,
k nohám Panny Růžencové
kleká, svého srdce ji
Královnou a Paní zове:
„Matko má, co činit mám?
žil jsem, tobě věren, skromně,
staral se vždy o tebe,
starej se ty nyní o mě!“

II

Panna se mu zjevila,
sličná byla krásou hvězdy,
jakou hvězda lásky jest,
řekla: „Miluj, doufej vezdy!“
Kde se země dotekla,

zelená již dosna pučí,
z dosny vyrost' stinný keř,
poustevnu jal do náručí.
Každá snítka žene v květ,
jako ohnivý meč vzhůru,
purpurovou lilijci,
která halí do purpuru
tobolku tak vzácných zrn,
jako rudých perel šňůru.

III

Tyto perly navléká,
protáhne nit do zrnéček,
a tak vždycky uvije
pro Marii růženeček.
Růženců těch zrnitých
zbožná duše sobě žádá,
platila by, kdyby chtěl,
stříbrem, ba i zlatem ráda.
Zlata, stříbra nehledá,
z lásky chce být užitečný,
za chléb, jehož Bůh nám dej,
dá, ať žitný jest či ječný,
jejž mu, když jít nemůže,
v poustevnu lid nosí vděčný.

PRYŠEC A BAZALKA

I

Byl druhý srpna den
a ven
šel Pryšec probuzený,
tak čile Pryšec šel
a měl
šat nově vyšňořený.

Kus cesty ušel již,
tu blíž
jde Bazalka mu svěží.
„Ty, Bazalko, kam jdeš,
co chceš,
kam vůně tvoje běží?“

„K té kapli mířím, věz,
a dnes
tam chtěla bych májem býti.“
„Mě láska vede též,
když chceš,
pojď, Marii věnce víti!“

II

Je Svatý František zří,
hned od kaple sestoupí dolů:
„Mé květinky, proč jdete sem
ku Kapli Andělů spolu?“

„Chcem u nohou Marie být
a každá po jedné straně.“

„By kvetly jste u oltáře,
jste nestejny.“ Pohlédl na ně.

„Můj Pryšci, spanilý jsi,
jak smaragdu stromeček prostý,
tož oltářek Panny nám
tu vyzdob letorosty.

A ty, která voníš víc,
ty Bazalky větvičko tenčí,
zde u brány zůstaneš teď,
všem ruky podati hled',
kdo zemdlení přijdou z venčí.

**Ty budeš bez ustání
sem vodit poutníky mé,
je k nohám svým stále zve
ctná Královna, naše Paní,
 Maria Panna,
jí na věky čest bud' dána!"**

PLÁŠŤ PANNY

Když Serafíni nesli Boží Matku
ku nebesům, na křídlech vyzdviženou,
zem prosila ji vroucně o památku,
před Královnou svou ležíc na kolenou.
A ona vítězný vůz staví v krátku,
plášť svůj jí shodí, zdobu operlenou:
stan přechodný, jenž zářnou prostřel látku,
je baldachýnu krytbou ohvězděnou.
Den s nocí záhyby jsou líbeznými,
a hvězdy perlami jsou převzácnými,
jsou luna, slunce spony zlatisté.
Zem vidouc nyní krásu svého pláště,
si cestu razí mezi hvězdy druhé
se svými dětmi uniklými zvláště
za dávné zkázy tuhé,
blíž, blíže k sídlu Tvůrce zajisté.

PTÁČE

(Napodobeno)

Byl chudý kajícík,
na siré poušti žije,
a klečí modlí se,
dnem nocí výmluvný je,
ku nebes Královně:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Ā v pusté poustevně
s ním mladé ptáče žije,
má peří ze zlata,
hlas z lyry snad se lije,
to zpívat naučil:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Háj zelená se zas,
hned ptáče se tam skryje,
od rána sedí tam,
šveholí melodie,
zpěv Gabriele zní:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Jej slyší krahujec
a číhá, pozorný je,

když s hůry řítí se,
pták vzhůru křídlem bije
a křičí ze všech sil:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Tu krahuj zděšený
své spáry nezaryje,
a ptáče zanechá,
jež v mocný plášť se kryje,
a volá ještě víc:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Po ptáčku poustevník,
již doma tesklivý je,
však co se navrátil,
zas plesem cela žije,
i pějí oba dva:
Bůh pozdrav tě, Marie!

Ó sladká Matko má,
vždyť Montserrat tě kryje,
já jsem tím ptáčetem,
jež z tebe život pije,
tož zpívám v noc i den:
Bůh pozdrav tě, Marie!

TŘI LILIJE

Mnich Cisterciák jednou ve klášteře
mír duše své byl ztratil v jednu chvíli,
jsa pochybností mučen,
zda Ježíšova Matka je as Pannou?

Čet' velké folianty,
kam slovo za slovem své práce psali
přeslavní bohoslovci.

I ptal se živých, kteří v řádu byli
svatého Bernarda jak studny vědy.

Čím víc se moudrých tázal,
tím víc se temní oči jeho víry.
Kdo vrátí zase mír do duše jeho,
ji zbaví pochybnosti, jež ji zžírá?

Tu jednou nad vši míru
duch pekelný ho obléhal a mučil.
On vida, kterak vlny nad vlnami
se kupí, na něj vztekle dorážejí,
jde v bázni ztroskotání
si pomoc vyžádat u bratra Jiljí,
Františka světce andělského žáka.

Když přísný klášter spatří,
tu zbojácní a chvíť se počne celý.

Jak řekne mu to? odváží se věru
mu vyložit myšlenky, plné bludu,
jež hlavou jeho víří?

Zda jeden zmoci může,
co nedovedl celý zástup vědců?
duch jeho zmítá se, jak byl by dubem
za bouře zuřivé a rozkácené;
a v nohách cítí tíži,
jak kořeny by zapouštěly v cestu.

Když přemožen v tom boji
se kolem rozhlédne, zří, bratr Jiljí
mu s otevřenou náručí vsťříc kráčí.
V tu chvíli byl se modlil v oratoři,
a jako ve zrcadle nejjasnějším
vše viděl v Bohu; viděl mnicha toho
se mučit pochybností,
zda Matka Ježíšova byla pannou,
jež kolem něho jako vosa bzučí
a často bodne žihadlem ho ďábla.
A ihned, by ho z muky vysvobodil,
jde naproti mu s usměvavou lící.

„Maria byla před porodem pannou“
mu děl, „Bůh chraň vás každé svéhlavosti!“

a spolu holí svou bil v tvrdou půdu,
z níž ihned bílá lilje vytrysknula.
„Maria byla při porodu pannou“
a druhá lilje rázem hole pučí.
„A byla pannou po porodu“, v důkaz
čistoty její třetí lilje voní.

Před bratrem serafínským
mnich stojí zkamenělý,
jak nebeským by zastíněn byl světlem,
však jeho mysl mraky zachmuřená
jak zrcadlo teď čistá jest a jasná.
Již nebe jeho duše ohvězděné
se pochybností zatemniti nedá.

SLADKÁ SMRT

Je-li život sladký,
sladší bude smrt
dětem Boží Matky.

I

Krásné město Sens*
úrodou je zlatou
známo, ale víc
Oportunou Svatou;
jeho krbů jest
výhni, nebem vzňatou.
Královská v ní krev,
není hrda na ni,
v jejím srdci plá,
jde-li k přijímání,
Ježíšova krev,
purpur v kolování.
Žije mimo svět
od rodičů v dáli,
v starém klášteře
do cely se halí,
světce Beneše
sboru pěje chvály.

* *Sens*, franc. město v depart. Yonne.

II

V šťastné ráno kdys
s nebe navštíví ji
Světlic valný dav,
světlo v celu lijí,
a z nich poznala
Lucii, Cecilii.
„Sestry mé, řekla jim,
vítám vás přítelkyně,
vždyť jste nebeské
ke mně poselkyně,
o Královně mi
mluvte, v nebes klíně.“
„Jdem ti povědět,
že tě v nebi čeká.“
„Čeká-li mě tam,
chvím se, zem mě leká,
vzlét' by jatý pták,
po ní zrakem těká.“

III

Ā co zpovědník
viny rozhřešuje,
lůžka u nohou

d'ábel pikle snuje.
„Co tu chce ten pes?
táhni do své sluje,
kletý, v peklo své!
Ráj mně slávu strojí,
jdu si na hlavu
korunu dát svoji.“
Když se blíží smrt,
ples ji pojme sladký,
k dveřím komůrky
obrací se zpátky:
„Vidíte ji tam,
Pannu? čas je krátký,
k nebi chce mě vést
ve své věčné statky.
Sestry, s Bohem již!
je-li život sladký,
sladší bude smrt
dětem Boží Matky!“

Generální Vikariat
diecése Barcelonské.

Pokud se Nás týče, dáváme Své svolení
k uveřejnění básnického díla, nazvaného

FLORS DE MARÍA

(KVĚTY MARIINY)

sepsaného od důst. pána *Jacinta Verdaguera*, kněze, když bylo z nařízení Našeho
prozkoumáno, neobsahujíc, dle censury,
nic proti věrouce a mravouce katolické.

V Barceloně, 22. dubna 1902.

José Palmarola,
náměstek gen. vikáře.

José Maria de Ros,
kněz,
sekretář kanceláře.

(Original španělský.)

O D P U S T K Y

Jeho eminencí kardinal *Casañas*, biskup diecése Barcelonské, uděluje *sto* dní odpustků svým diecesanům při každé jednotlivé básni této knihy, kterou přečetli nebo slyšeli čísti.

Dne 10. června 1902 zemřel u Barcelony ve ville, zvané „Villa Joana“, největší básník katalánský a španělský vůbec: *Mossén Jacinto Verdaguer*. (Čti „mosén žasinto berdager“. — Mossén = monsignore, čestný titul kněze. Lid ho zval obyčejně důvěrným názvem „Mossén Cinto“. — Cinto — Jacinto — Hyacint — Jacek.)

Umřel v cizím domě, kde se ho dobrodinci ujali, v bídě a opuštěnosti největší.

Teprve po smrti jeho rozpomnělo se hlavní město Katalonie Barcelona, již byl zesnulý tak geniálně svými básněmi oslavil, na povinnosti své vůči básníku a vystrojilo mu pompésní pohřeb, více ku své chloubě než z lásky k básníku.

Verdaguer napsal celou řadu básnických děl v jazyce katalánském. Španělsky t. j. kastilsky nepsal. Miloval a ctil řeč svoji rodnou a zvelebil ji jako nikdo jiný ze spisovatelů domácích. Katalánština není nářečím španělským, není dialektem. Je řečí svou vlastní, samostatnou, starší než ta oficielní řeč Španělska, řeč vlády, ú-

řadů, škol, řeč nepřátelská všemu katalánskému: kastilština. Kataláné měli dříve svou literaturu krásnou a slavnou na poloostrově pyrenejském nežli Španělové. V dobách samostatnosti své země ta zkvétala hmotně i duchovně. Když pozbyli Kataláné své samostatnosti a ujařmení byli Španělskem, poklesli i v řeči své a hynuli dlouho. Znovuzrozením písemnictví katalánského ve století minulém vzkřísilo se také národní sebevědomí lidu, zapomenuté tradice obživnuly, píseň národní i umělá znovu zazněla, celý národ procitl ze spánku. Dnes, nehledíme-li k některým výstředním živlům anarchistickým, Kataláné domáhají se své samostatnosti kulturní ve všech odvětvích života národního. Zvláště kněžstvo je vlastenecké a uvědomuje slovem i písmem zbožný lid katalánský.

Jacinto Verdaguer narodil se 17. máje 1845 ve vsi Folgarolas u biskupského města *Vichu* (*Vich*, čti byk, pochází z lat. slova „vicus“). Otec byl chudým rolníkem a kameníkem. Matka, zbožná venkovanka, milující písně, pohádky a staré tradice lidu.

Divoká horská krajina kolem rodného místa, život v poli od útlého mládí, namáhavý a chudobný, to vše vytvořilo povahu příštího básníka. V šestnáctém roce odešel z domu na studie a při tom ještě soukromým vyučováním dětí vydělával si chléb. Ve dne učí a vyučuje jiné, ve volných hodinách pracuje jako čeledín na poli, v noci píše své verše... V kněžském semináři ve Vichu vedle studií bohosloveckých tráví volný čas v knihovně a studuje staré slavné spisovatele své vlasti. Tak z něho uzrává velký básník a vzorný kněz.

Již v létech bohosloveckých byly některé básně jeho veřejně vyznamenány. Roku 1868 přišli do Barcelony návštěvou básníci provençalští, s nimiž se tu mladý Verdaguer seznámil. Velmistr poesie provençalské *Frederi Mistral* poznal v mladém bohoslovci, který hrdě nosil svou fialovou barretinu, národní čepici katalánskou, veliký talent básnický a prorokoval mu slavnou budoucnost.

Roku 1870 byl Verdaguer vysvěcen a poslán za kaplana do horské vsi. Příliš-

nou prací, studiem a přísným životem asketickým přivodil si zlou nemoc, téměř nevyléčitelnou. Tu mu lékař jeden poradil cestu po moři jako spasný prostředek v nervové nemoci jeho. Verdaguer poslechl a r. 1875 vstoupil jako lodní kaplan na parník bohatého loďaře, markýze Antonia Lopéza. Několik cest ze Španěl do Ameriky ho uzdravilo.

Na těchto cestách uskutečnil básník dávný svůj sen, napsal velkolepé epos *Atlantidu* o zkáze předhistorické země, ležící mezi Evropou a Amerikou, nad jejímž hrobem v bouřích oceánu se plavil. Báseň vyšla r. 1876 a učinila ho rázem slavným v celém Španělsku i za hranicemi. Dnes je dílo to přeloženo skoro do všech řečí evropských (do češtiny od Jar. Vrchlického r. 1891 a částečně znova ve formě originálu ode mne) a napsána o něm celá knihovna studií a článků. Kataláné jsou hrdi na toto dílo a považují je za největší a nejdokonalejší dílo básnické celé literatury své i španělské vůbec. Básník Mistral prohlásil, že od dob Milтона (Ztracený Ráj) a Lamartinea (Pád Anděla) nikdo

nevzdělal prvotní podání s takovou velkolepostí a mohutností.

Dílo bylo věnováno markýzu de Comillas, na jehož lodi napsáno bylo, a markýz stal se mecenášem básníkovým. Pokud markýz žil, vedlo se Verdaguerovi dobře. Studoval a tvořil mnoho a žil jako almužník a duchovní rádce v jeho rodině.

Již rok po vydání *Atlantidy* vydal nové dílo *Idyly a zpěvy mystické* (1879), sbírku epických a lyrických skladeb, legend ze života Páně, Matky Boží a svatých, knihu tak vroucí a originelní a zase tak mistrnou řečí a veršem, že jednomyslně všechna kritika dnešní považuje dílo to za nejlepší, jež Mossén Cinto vytvořil. Největší kritik Španělska *D. Marcellí Menéndez y Pelayo* prohlásil v řeči své v Král. Akademii španělské, „že *Idyly a Zpěvy mystické* stojí výše než proslavená báseň jeho *Atlantida* a že bez přehánění může říci, že kterýkoli ze slavných básníků španělských minulých věků (jako ku př. Sv. Jan od Kříže, sv. Teréza od Ježíše, Luis de Granada, Ponce de Leon atd.) neváhal by kteroukoli báseň této knihy podepsati svým vlastním jmé-

nem; tolik je v ní vřelosti křesťanské, jemnosti formy a komposice, jež z nich září.“

Roku 1880 vyšly ve Vichu dvě nové knihy básnickovy, věnované svatyni Matky Boží Montserratské, kterou všickni Kataláné za nejsvětější místo své země považují: *Písně Montserratské* a *Legenda Montserratská*, větší báseň epická, líčící vznik svatyně a úctu k soše Madony, tam uctívané. Roku 1885 vydal překlad prosaický velké epické básně Mistralovy *Nerto*, legendy z doby posledního papeže avignonského. Téhož roku vydal Verdaguer knihu *Milosrdenství* (Caritat) v měsíci lednu. V Andalusii bylo veliké zemětresení a mnoho lidí tím bylo ožebračeno. Básník píše v dedikaci své biskupu barcelonskému, že vidí houfně přicházeti dobré lidi k arcipastýři a přináseti své dary pro ubohé postižené spolubratry, a tak, že jako básník dává, co má, almužnu svého srdce, trochu veršů. Je to sbírka různých básní, ale mnohé z nich jsou proslavené a dnes populární.

Rok 1886 přinesl Katalánům největší a umělecky nejdokonalejší epickou báseň

Verdaguerovu: *Canigó*. Básník zve ji legendou pyrenejskou z doby znovubytí, ale není to legenda v běžném smyslu slova, je to velké národní epos, slavící hory rodné země, Pyreneje a zvláště jednoho z velikanů západních Pyrenejí, horu *Canigó*, čnící v jižní Francii, v krajině Rosselló (franc. Roussillon), kde se mluví taktéž katalánsky. Umělecky stojí dílo toto mnohem výše než *Atlantida*, třeba že mnozí spisovatelé katalánští přiznati to nechtějí.

Verdaguer mnoho cestoval. Báseň *Canigó* ukazuje, kterak básník prošel celé *Pyreneje*, že každý kout rodné země před i za *Pyrenejemi* je mu znám. Jsa almužníkem v bohaté rodině markýzské, cestoval s vrchností svou mnoho a daleko. Devět cest námořních, cesta po severním pobřeží africkém, cesta Evropou až po Petrohrad a pouť do Svaté Země, to vše bylo pobídkou básníku, že psal řadu rozkošných článků prosou do časopisů a vydal později ve dvou knihách s ilustracemi katalánských mistrů: *Vycházky a cesty* (1881) a *Deník poutníka do Svaté Země* (1889). Knihy jsou nejen látkou, ale i nádhernou

řečí prosaickou cenny a došly takové obliby, že dávno jsou rozebrány. U nás by je vydali nakladatelé znovu, ve Španělsku to nikomu nenapadne, raději přeplácejí se takové knížky zlatem jako drahocenné rarity.

Svatému Otci Lvu XIII. věnoval Mossén Cinto r. 1887 epickou báseň *Sen svatého Jana*. Miláček Páně usne, opojen Krví nesvětější, na prsou Ježíše a sní podivuhodný sen o příští úctě církve k Srdci Páně. Originelností svou, jednotou komposice, různotvárnou, bohatou formou a vřelostí náboženského citu patří dílo to k nejlepšímu, co mystická poesie křesťanská vůbec vytvořila. (Viz náš překlad ve Sborníku světové poesie r. 1894.)

Svou velikou láskou k národu, k řeči katalánské, slavné minulosti Kataluňy dokázal básník knihou vlasteneckých, hlavně výpravných básní, jež vydal souborně pod jménem *Patria* (1888). Mnohé z básní těch byly dříve již vyznamenány prvními cenami v zápasech básnických při *Květných hrách* v Barceloně. Zvláště slavnou stala

se *Oda na Barcelonu*, již město dalo ve stu tisíc exemplářů rozdati mezi lid.

Básnické dílo Verdaguerovo proniklo vskutku do nejširších vrstev lidu. Básník nepokládá za nehodné sebe psáti kostelní písně, krásné a umělecké pro lid a vydávati je v jednotlivých listech nebo souborně v knížce. Ujaly se ihned, přední hudebníci země složili k nim nápěvy. Tak povstaly knížky *Cantich* (Písně 1890) a *Hlasy Dobrého Pastýře* (1894). Tato sbírka vydána lacino od misionářů v nesčíslných výtiscích.

Dětství Ježíšovu věnoval Verdaguer tři knihy, jež později vydal pod společným názvem *Jesús Infant* (Ježíšek) r. 1896. Jsou to *Betlem* (1891), *Nazaret* (1890) a *Útěk do Egypta* (1893). Řada rozkošných legend z prvních století křesťanských, ze starých tradic koptických, z apogrifů, legend domácích atd. Je to ohlas první starokřesťanské poesie umělé. Vedle slavných Idyl a Zpěvů mystických nejrozkošnější dílo básníkovo.

Roser de tot l'any (čti „laň“) = *Celo-roční růžový keř*, je deník zbožných myš-

lenek náboženských dle roku církevního tu delší básní, tu jen epigramem zachycených (1894).

A zde již přicházíme k bolestným letům Verdaguerova utrpení. Když zemřel starý markýz de Comillas, zůstal básník v úřadě almužníka i nadále u jeho syna dona Claudia. Bohužel našlo se záhy mnoho závistníků ze stavu duchovního i světského, kteří toužili po místě Verdaguerově. Básník, který požíval u vrchnosti své plné důvěry a disponoval často velikými sumami peněz, jež na jeho poukaz sekretář markýzův chudým vyplácel, žil sám vždy chudě jako skutečný světec. Ostatně díla jeho nejlépe tuto svatost jeho duše prozrazují a budou vždy výmluvnými jeho apologety.

Bídna závist a intrika vášnivého Španělska postarala se o to, aby dobré jméno básníkovo bylo ztupeno a on svého úřadu zbaven. Jsou to poměry a historie neuvěřitelné, jakých zakusiti musil ubohý básník poslední léta svého plodného života. Utýrán, usmýkán veřejnou potupou, hanou časopisů, osob duchovních i světských, prohlášen tento světec za blázna! Celá

universita barcelonská se ho ujala a v časopise *Independencia Médica* 31. října 1895 uveřejnila své dobrozdání. Básník Verdaguer prohlášen nejvyšší autoritou vědeckou za muže úplně normálního a zdravého! Maně napadá nám tu název jednoho dramatu slavného básníka Echegaraye: „Světce anebo blázen?“ — Svatý František také se zdál a zdá dosud mnohým lidem bláznem, biskup Mirbiel v „Bídnicích“ Viktora Huga zdá se nám krásným spolubratrem Verdaguerovým. A zdali prvním křesťanům nevytýkali „bláznovství kříže?“ Nepřátelé básníkovi dosáhli toho, že básník byl ožebračen, deportován do kláštera Panny Marie de la Glewa, zbaven svých knih a styků s literaturou. A hle, tento „blázen“ napsal zde čarokrásný „*Útěk do Egypta*“. Napsal r. 1895 knihu epických básní *Svatý František*, který mu asi v dobách pronásledování tanul stále na mysli; psal řadu básní lyrických, knihu útěchy *Květy z Kalvarie* (1895), kde nejlépe ukazuje svou nevinu a ryze křesťanskou mysl.

Vlastní jeho synovec pod pseudonymem

napsal potupnou španělskou brožuru proti němu, listy anonymními, články v novinách, telegramy štvál proti největšímu geni Kataluňy!

Básník zasteskl si po svých knihách, studiích a rukopisech a odešel do Barcelony. Nepřátelé jeho dosáhli toho, že sama policie ho pronásledovala jako zločince a že duchovní představení mu zakázali sloužit mši svatou! To byla pro Verdaguera rána největší a nejbolestnější. Hmotně byl zbaven jediného příjmu svého: stipendia věřících a duševně své jediné útěchy: oběti mše svaté! Jaká rána to byla pro *kněze světce*, nelze říci. To byla též příčina předčasné smrti jeho. Jak zodpoví se všichni ti intrikánové jednou před Soudcem Nejvyšším?

Básník se hájil řadou článků v listech denních, jež vyšly souborně v brožuře, již vydali přátelé jeho (*Mosén Jacinto Verdaguer en defensa propia* 1895). Také mladý učenec katalánský Josef Aladern vydal brožuru *Verdaguer revindicat* (V. ospravedlněný). Velký přítel básníkův † *Justin Péprats* (čti peprač), spisovatel kata-

lánský v hrabství Roussilonském v Perpignanu v jižní Francii, překladatel několika děl Verdaguerových, přeložil jeho *Květy z Kalvarie* (prosou) r. 1897 a posílaje je přátelům básníkovým prosí o almužnu pro něho. Praví: „Neodepřete zajiště přispěti svým obolem k úlevě autora Atlantidy, jejíž slepá a nesmiřitelná zášť pronásleduje již po čtyry léta. Nic ji nemohlo zadržeti ani zmírniti: ani čas, ani mírnost a trpělivost oběti, ani odříkání tak důstojné a tak křesťanské, ani jeho úplné odmlčení dvouleté, ani geniálnost básníka, jenž dal pečeť znovuzrození katalánskému, ani konečně povaha kněze, kněze duše tak povznešené a čisté, jako je duše dítěte. Když hledali ho zničiti v očích celého světa, prohlašující ho všude za blázna, když se byli několikráte o to pokusili ho někde zavřítí, aby lépe udusili jeho nářky a snad i důležitá odhalení, jeho krutí nepřátelé došli až k tomu, že ho zbavili všeho, i jeho knih, jakoby se byli zapřísáhli, že ho nechají zemřítí hladem.“

Našla se konečně křesťanská rodina, jež

se ho zmučeného a vysíleného ujala a mezi níž žil tiše a svatě až do své smrti.

Roku 1899 vydal knihu legend o patronce barcelonské *Santa Eularia*. Roku 1901 sbírku různých básní intimních, epických *Āyres del Montseny* (čti montseň) = *Písničky z Montseně* (hora blízko Vichu). Poslední dílo jeho, poněkud ještě nehotové, vydal těžce nemocný básník před svou smrtí: *Květy Mariiny*. Přátelé jeho se o to starali, aby mu radost učinili, by se této knihy ještě dočkal. Miloval tolik Matku Boží a k její chvále tolik básní napsal! Zdá se, že při smrti velikého básníka přemnozí z jeho odpůrců se obrátili. Kardinál knihu jeho poslední obdařil odpustky! Jaké to vyznamenání! A král Ālfons v poslední dny před smrtí poslal mu kříž záslužný. *Encare més creus! Ještě více křížů!* řekl umírající kněz světec.

Ze tří lékařů, kteří o něho pečovali, jedním byl vřelý přítel Čechů *Beneš Roure Barrios*, lékař a literát barcelonský, ohnivý apoštol ideí katalánských doma i v cizině. O nás napsal řadu článků folkloristických, překladů z Nerudy, Němcové

atd., o stycích česko-katalánských, spisovatelích českých atd., jež vydal v knize *Češi*. Zemřel v lednu 1914. Navštívil mě v Polici n. M. a dlouhá léta jsme si spolu dopisovali. Spolupracoval jsem na jeho člancích.

Po smrti Verdaguerově vyšla řada posmrtných jeho děl. Roku 1902 vydali přátelé jeho výbor básní po různu v časopisech uveřejněných. *Nejlepší věnec*: Roku 1903 *Corpus Christi*, několik básní eucharistických, jež nalézáme v celém díle básníkově, psaném na Svátost Oltářní a jež vydal z nařízení Verdaguerova přítel jeho Vassal roku 1904 *Eucharistiques (Eucharistické Zpěvy)*. Překlad můj vyšel v Prostějově 1914 pode jménem *Eucharistie* a byl hned rozebrán. Až z Číny a Ameriky hlásili se mi vděční čtenáři. Roku 1903 v čísle dubnovém a májovém vydal časopis *Pèl y Ploma* celou knihu Verdaguerovu *Al cel (Do nebe!)*, jež vyšla i samostatně na drahocenném papíře roku 1905. Je to druhý díl „Květů z Kalvarie“, jak básník sám praví v úvodě. A je to jedna z nejkrásnějších knih

mistrových vůbec! Neskonale lahoda jazyka a ohnivá touha po nebi a smrti. Neznám nic krásnějšího, čistšího v tomto smyslu v celé světové literatuře! Také posmrtní prosa Verdaguerova vyšla, dosud dva svazky: *Discursos* (Řeči) roku 1905 a *Rondalles* (Povídky) roku 1905.

Posmrtné dílo jeho, v rukopisech zanechané, je ohromné. Mladý učenec katalánský *D. J. Pijoán* píše o něm v časopise *La lectura* (březen 1906). Bylo mu uloženo dědici básníkovými roztržiti je a upravit pro tisk. Vydalo by tři veliké svazky posmrtné (*Póstumas*): *Prosa aurea*, *Carmina epica*, *Glosa mística*. Mezi nimi je velká báseň o *Kolumbovi* (*Colon*); *Zahrada Šalomounova*, jakási parafráze velepisně; *Ramona Lulla Kniha o Příteli a Miláčku* (kterou jsme věrně do češtiny přeložili) přeložená volným veršem.

Kdy ta literární pozůstalost vyjde? Rozebírali ji různí lidé a nikdo neví, kdo je skutečným a právním majitelem jejich. Sebrané spisy jeho (*Obres complertes*) vycházejí v Barceloně ve velkém formátu po 10 pessetách. Dosud vyšly 3 svazky a

bude jich jen pět! Otiskují staré známé věci pouze! (Librería Científich-literaria. Toledano, López y Ca. Elisabets, 4.) Nikdo neví, kdo je vydává. Verdaguer prý v době nejkrutší nouze lichváři nějakému prodal své všechny spisy za babku...

Květy Mariiny přeložil jsem věrně z originálu. Kniha ta je dávno rozebrána. Z úcty k Panně Marii chtěl jsem počítí tento *Výbor spisů Verdaguerových* knihou jí zasvěcenou. Kéž podnik ten nalezne hojně přátel u nás, aby vůbec možným se stal.

Počáply u Čerezina.

Sigismund Bouška

POZNÁMKY K DRUHÉMU VYDANÍ

Jacinto Verdaguer (čti žasinto berdager), * 17. V. 1845 — † 10. VI. 1902, kněz svaté pověsti, katalánský spisovatel a největší básník moderního Španělska vůbec, je u nás znám z velké studie mé, jež vycházela dva roky ve Vychodilově *Hlidce literární*, Brno, 1894 — 1895: „Jacinto Verdaguer a jeho význam v literatuře katalonské. Studie a překlady.“ Jsou tu vyličený celé dějiny literatury katalánské až do Verdaguera a z něho hojnost básnických překladů. Revue ta zašla a veliká ta práce má je jako v hrobě pochována. Jaroslav Vrchlický, přítel můj, objednal si u mne překlad „Snu svatého Jana“ a vydal jej r. 1893 ve „Sborníku světové poesie“, nákladem Akademie. Karel Dostál Lutínov pojal úmysl vydati výbor z básnických děl Verdaguerových, ale vyšly jen dva svazky: „Květy Mariiny, Prostějov 1906“ a „Eucharistie, Prostějov 1914“. Obě knížky byly ihned rozebrány a bezpočtukráte na mně žádány, nenašel se však katolický nakladatel, jenž by je byl vydal. Pro velké umění katolické není u nás smyslu. I tato knížka měla vyjít již před rokem a stále nemůže vyjít. Nemáme velkého katolického nakladatelství a živoříme bídě. R. 1906 napsal jsem v Novém Životě druhou studii o Verdaguerovi: „Básník mučedník“, s mnoha básnickými překlady, jež také vyšla jako samostatný otisk pod titulem „Jacinto Verdaguer“.

*

Poslední dobou dostávám vroucí dopisy neznámých mi, nadšených bohoslovců z Čech i Moravy a vidím, že z netečnosti a nevědomosti vybíráme se k lepšímu životu. Snad bude lépe. Dosud jsem byl přesvědčen, že jsem všecky své knihy a četné studie psal nadarmo, ač mě to stálo práci a jmění celého života.

Květy Mariiny jsem znovu prohlédl a opravil. Nebyla to práce snadná. Básnická řeč Verdaguero-va je bohatá, přebohatá. Byl to básník a veliký učenec a nejlepší znalec staré poesie umělé i lidové. V největších slovnících katalánských nenajdete mnohá slova z básní mistrových, ač bylo samozřejmou povinností všech lexikografů, aby byli pečlivě a věrně excerpovali všecka jeho díla. Mé slovníky jsou plny připisků, jež jsem tam vpisovati musil. U *Květů Mariiných* byla veliká potíž se zjištěním květiny, kterou Verdaguer myslil. Ve všech slovnících katalánských shledáte, že vedle jména katalánského je květina popsána asi takto: „Krásná květina, příjemné vůně, má malé lupínky zelené a kvítky bílé (červené, křížovate atd.).“ A dost. Botanického jména latinského se nedopátráte. Přítel můj, katalánský spisovatel a velký přítel Čechů, Benet Roure y Barriós, lékař barcelónský, jenž mě po smrti Verdaguerově navštívil, v mnohém mě poučil, ale přinesl mi jednotlivé básně z „Květů Mariiných“ jako náboženské obrázky otištěné s barevným kvítkem, jenž pravidelně byl falešný! Jen znalost botaniky vůbec a různých dialektů románských mi pomohla při zjištění květin, o něž se jedná.

Myslím, že poznámky následující budou mnohému čtenáři vítány. Uvedu je dle stránek knihy.

9. *Růže Sárónská* (Velepíseň Šalomounova 2, 1) *Šárón* (haššárón) — Josue 19, 47 — Isaiáš 33, 9 — je velikou úrodností a bohatstvím květin proslulá přímořní krajina palestinská, prostírající se mezi pohořím Karmél a městem Joppe. Sv. Jeroným praví: A Caesarea Palaestinae usque ad oppidum Joppe omnis terra quae cernitur, dicitur Saronas. Kraj proslulý velikou úrodností a úžasným bohatstvím květin.

Velep. Šalom. 2, 1: „Já jsem jako růže saronská a jako lilium při dolínách.“ Hejčl překládá:

„Jsem jen kvítko na lučině,
lilie v údolí jsem,“

ale vykládá, že hebrejské znění „na lučině“ možno překládati jménem vlastním: „V Saronu“. Starý překlad je snad méně věrný, ale básnicky krásný a hudebně znějící. Verdaguer miní asi toto místo z Velepísně, od věků mysticky o Marii Panně vykládané.

Růže Jerišská (viz str. 55) Stezka květnatá:

Marie
vůdkyní je
k nebi cestou květnatou.

— — — — —

Pučí malá poupátka
v tvaru ručky děťátka,
zdá se: „Sledujte mě,“ říci,
„povedu vás cestou tam,
kde zas jiná ručka vám
bude růží zkvétající.“

Jest to rostlina vlahovídná nebo hygroskopická, *Choulivka jerišská* nebo *Růže z Jericha*, *Anastatica hierochuntica* L., druhdy také *růží Panny Marie* zvaná. Jednoletá bylina z čeledi křížatých (*cruciferae*), jejíž lodyha 1 — 2 dm vysoká, hned od země bohatě se rozvětňuje v rozestálé, rozsochaté, poměrně silné větve. Podlouhlé listy v době zralosti opadají. Kvítky vyrůstají proti listům v kratičkých, chudých hroznech. Roste na suchých písčinách Egypta, Arabie, Syrie a Palestiny, ale v okolí Jericha se nevyskytuje. Větve její, když šešulky dozrály a listy opadaly, zdřevnatí, uschnou a schoulí se do klubíčka. Poněvadž má slabý a krátký kořínek, vítr ji vytrhne a kutálí po poušti, při čemž semena vypadávají a nové bylinky vyrůstají. K nám přichází jednak s poutníky, jednak obchodem jako divotvorné kvítí. Pamatuji na úžas

nás dětí, když nám babička tuto Růži z Jericha přinesla, dala do skleničky a ona přes noc „rozkvetla“, a vytažena z vody zase se schoulila do klubíčka. V parádním našem pokoji skvěla se za sklem ve skříni obdivována všemi dětmi s posvátnou úctou. V některých krajinách je zvykem suchou růži jerišskou dávatí o Štědrém večeru na misku vody, aby se zase rozvila a pak zpívají při rozvité růži vánoční písně. V obchodech s devocionáliemi ji prodávají.

Nard pravý, *Nardostachys Jatamansi*, též *Valeriana spica*, je vytrvalá bylina, vyhánějící z vretenovitého oddenku trs čárkovito-podlouhlých, kožovitých listů a přímou, 1 — 2 dm vysokou lodyhu. Květy jsou podobny našemu *Kozlíku* (*Valeriana*), barvy nachové. Roste v Indii v krajích Himalaje (sanskrt. *nalada*) a v celé jižní Asii. Cení se pro vůni kořene, z něhož se olej i masť vyrábí. Nard se připomíná v Písni Šalomounově 1, 11 (viz str. 34): „Když stoloval Král, nard můj vydával vůni svou.“ Nešpory mariánské.

Kviti polní. O něm mluví Kristus v evangeliích. *Hortus conclusus*, Zahrada zamčená (Velepíseň Šalom. 4, 12:)

Zahrada zamčená
jsi sestro má, nevěsto;
v zahradě zamčené
pramen na pečeť.

Jest to symbol panenství Marie Panny, panny neporušené. Mám ve své knihovně knihu drahocnou a dnes také v cizozemských aukcích za ceny vysoké nabízenou: *Canticum canticorum*. Faksimiledruck der Ausgabe von 1465. Vydáno 1922. — 34. Druck der Marées-Gesellschaft. Formát 4⁰. Kniha ta je div umění grafického. Píseň písní je tu na všech stranách knihy ilustrována mistrovskými dřevoryty patnáctého století a napodobena

v papíře, kolorování rytín, vazbě, tak úžasně, že činí dojem originálu. Dílo to vzniklo jistě někde v Belgii nebo v okolí v některém starém klášteře benediktinském. Celá tato *Píseň písní* je jediný hymnus na Marii Pannu a cituje ony verše a graficky je ilustruje, jež Církev užívá v oficiu breviáře. Jak daleko jsme dnes od tohoto velikého, svatého, cudného umění středověku!

10. *Rosa mystica* vzata z litanie loretánské.

Máta Panny Marie, katal. menta romana čili cresspa = máta římská čili kadeřavá. Která je to máta, nevím. Slovník Laberniův praví: „Menta cresspa ó romana. Bylina listů více méně okrouhlých, ostré chuti, květ je ve tvaru kříže, plod je lusk, plný zrněk více méně kulatých.“ Z toho nejsem moudrý! Máta — křižokvětá — lusky? — Formánkova *Květena Moravy a Slezska* uvádí přes 20 druhů mát o více jak 100 odrůdách, Čelakovský zná jen 11 druhů. Patrně je to jakási kadeřavá máta, jež z Itálie přišla do Katalonie. Plody máty jsou tvrdky.

Violky Matky Boží, snad naše fialka vonná.

Tráva Panny Marie — ?

11. *Košilka Matky Boží*. U nás má svlačec jen dva druhy. Snad *svlačec rolní* (*Convolvulus arvensis*).

Kolébka Marie. Jeden z plaménků (*Clematis*).

Poduška Panny Marie (?)

Punčoška Panny Marie. Květ ve tvaru džbáněčku! Který? Takových je mnoho a zvláště ve fantasií lidu.

Střevičník. La Ballarida, bot. *Cypripedium calceolus*, Frauenschuh. *Cypripedium* složeno je ze dvou řeckých slov: *Kypris* = Cyperská, t. j. bohyně Venuše, a *pedion* = střevíček. Lid jej zve „pantoflíčky Panny Marie“.

12. *Plášťik Panny*. La Barretera = kloboučnice, neboť barret znamená pokrývku hlavy. Květina ta španěl. zní Sombrera = podběl (*Tussilago*), ale

spíše *T. petasites* = devětsil s ohromnými listy, jenž roste u vod nebo v místech vlhkých a stinných. Básník napsal, že je to květina „okoličnatá“, což je omyl. Devětsil patří ke složnokvětým.

Salátek Matky Boží, prvosenkovitá z hor afrických. Neznámé kvítí.

Hrušeň Mariina. Keř s červenými plody —?—

Náprstník (*Digitalis lutea*). Roste v záp. Evropě.

Hůl svatého Josefa je zvonkovitá květina u nás za okny pěstovaná, zvaná u lidu *Áronovou holí*. Má nad sebou celou řadu bleděmodrých květů, jež hůl lodyhy kráší.

Cemeřice černá (*Helleborus niger*), kýchavka, též černé koření zvaná. Kvete o vánocích.

13. *Polej* (*Mentha pulegium*). Polívka píše, že kvete od července do září. Verdaguer však výslovně jmenuje *polej* (*poliol*), asi nějaký jiný druh jižní.

Sukně Krista Pána, druh nějaký *rozrazilu* (*Veronica*).

Mléko Mariino. Plicník lékařský, *Pulmonaria officinalis*, jenž má často listy *bíle* stříkané.

Mléko Panny, vítod, *Polygala* z řec. *polys* = mnohý, a *gala* = mléko. O některých druzích se myslívalo dříve, že po nich krávy a kozy mnoho dojí. Polsky jmenuje se *mlecznica* a chorvatsky *mnogomliečac*. Legenda katalánská je krásnější.

Strom Mariin, rozmarin, *Rosmarinus officinalis* L., keř přes metr vysoký s listím skoro jehličnatým, květy jsou pyskaté, modravé. Ve starověku vili ho s vavřínem a myrtou do věnců. V jižní Evropě je symbolem smutku. Výtečná pastva pro ovce a včely. Dává výtečný olej k účelům lékařským.

14. *Slzičky Panny Marie*, hvozdík kartouzek, *Dianthus Carthusianorum* L. Náš lid věří, že kvítka ta vyrostla ze slz Panny Marie, když šla s Kalvarie. Proč v Katalonii lid jí říkal „Pečeť Šalomounova“, nevím. Hvozdík kroupenatý (*Dianthus*

deltoides L.) také se zve „slzičkami“ a mívá na plátcích korunních skvrnu podoby řeckého písme-
ne *delta* (*d*).

Ťymián (Tapíç de Maríá, La farigola, bot. thymus vulgaris L.), polokeř, bylina léčivá, známé u nás koření. „Koberec Mariin“ v jižní Francii při vých. Pyrenejích, kde se mluví katalánsky.

Rosa vera, Růže pravá, jinak růže tmavočervená (rosa encarnada), nebo r. kastilská. Je to druh šípku, jaký u nás neroste. Slovník katalánský praví: Má plátky korunní sličně temně červené nebo karmazinové, u spodu bezbarvé, vůně velmi příjemné, chuti svíravé, hořké a aromatické; barví sliny do fialova. Je léčivá v nemocech plicních. Zve se též *růže léčivá*.

Lilije Mariina (Lilium candidum L.), katal. lili, roste planě v jižní Evropě i v Palestině. Staří Řekové ji také ctili ve svém bájesloví jako *růži Héřinu*, poněvadž prý vypučela z mléka, které skapalo na zemi z prsou bohyně Héry, když kojíc Heraklea usnula. U nás je symbolem čistoty panenské, proto se maluje archanděl Gabriel s lilijí v ruce a stejně sv. Josef. Verdaguer jmenuje ještě jinou liliji mariánskou, snad *liliji zlatohlavou* (*L. martagon* L.), jejíž nádherná koruna s lístky zpět zahnutými podobá se tolik korunce, kterou korunují sochaři sošku Marie Panny, královny nebes.

Lilije svatého Dominika, *Růžencová dosna* = dosna jedlá, Canna edulis. Vyhání z kořene hlízovitě naduřelého lodyhu až dva metry vysokou, porostlou velikými listy a zakončenou hroznem květů barvy ohnivě. Plod je vejčitá, trojpouzdrá, mnohosemenná tobolka. Míza má mnoho škrobu.

15. *Břečťan* (Hedera helix). Alacante, Alicante (z lat. Lucentum) město španělské.

17. *Ruka Mariina* (Má de Santa Maria, španěl. agripalma, cardiaca, Herzgespannkraut) = *srdečník obecný* (Leonurus cardiaca L.), bylina vytrvalá, až 1 m vysoká, pyskatá, podobná hluchavce. Listy

dolení jsou dlanitě na pačero klané, na líci tma-
vozelené, vespod pýřité. Květy v úžlabích listů
bledě nachové. (*Pětiprstka obecná* — *Gymnadenia*
conopsea, *Orchis conopea* — sem nepatří, je to
vstavačovitá, má při kořenu dvě prstnatě dělené
hlízky, jako dvě lidské dlaně vedle sebe. Zvali ji
dříve *Palma Christi*.) Srdečník užíván byl dříve
v lékařství v nemocech srdečních.

25. *La primavera*, petrklíč, *Primula veris* L.
Náš lid jej provází krásnou legendou o klíčích sv.
Petra. Viz rozkošné dílo Svatopluka Čecha: Petr-
klíče.

28. *Violka*, fialka, *Viola odorata* L. — V arab-
ských legendách se vypráví, že vyrostla ze slz
kajícího Adama. Starořecká báj povídá, že krásná
dcera Atlantova, když ji Apollo pronásledoval
a pátil slunečními paprsky, prosila boha Zeva,
aby ji zachránil. Zeus ji proměnil ve skromnou
fialku, jež v stínu kvete a voní. — Verdaguer
vzal motiv k své básni z poesie provençalského
felibra *Maria Girarda* (1838 — 1906), jenž vydal
dvě knihy básní provençalských: *Lis Aupiho* 1877
a *La Crau* 1894. Zval se sám pseudonymem:
Felibr Alpinský. Lis Aupiho (čti lizaupíjo) franc.
les Alpilles malé Alpy, Alpiny, pohoří v okrese
Arelatském.

32. *Jasmin pravý* (*Jasminum officinale*), keř
z jižní Asie, má zelené větve a vstřícné lichozpeře-
né listy, složené ze 7—9 lístků. Květy dlouze
stopkaté, vonné, sněhobílé, podobné asi šeříku.
Ve Španělsku roste i planě. Něco jiného je náš
český *jasmin*, správně bot. *Pustoryl obecný* (*Phi-*
ladelphus coronarius). Pochází též z jižní Evropy.

36. *Oranžovník* čili *strom pomerančový* (*Citrus*
aurantium L.). Květy bílé, řídce narůžovělé, roz-
víjejí se téměř po celý rok a plody uzrávají.
Verdaguer našel krásnou symboliku (viz 2. sloku)
mariánskou v listech, květech a současných plo-
dech jeho.

42. *Kopretina*, La Margarida (*Chrysanthemum leucanthemum* L.). Lid náš ji zve „svatojanským kvítím“ a dívky hádají, trhající bílý paprsek úborů kvítek po kvítku, zda jsou milovány.

43. *Řečík terebintový* (*Pistacia terebinthus* L.), dvoudomý, vnějškem vlašskému ořechu podobný strom, mající opadavé, lichozpeřené listy, složené ze 7—11 lístků a drobné hroznovité květenství. Plody jsou modravé, kulovaté peckovice zvíci hráčku. Roste v Malé Asii a jižní Evropě. Zkomolením ze slova terebint vzniklo české slovo „terpen-týn“, jenž prýští z poraněné kůry. *Pistacie vlašská* (řečík pistaciový, *Pistacia vera*) jest jiný stromek, příbuzný škumpě.

45. *Hyacint zahradní* (*Hyacinthus orientalis*), katalánsky: Jacinto. Roste planě v Malé Asii, do Evropy se dostal až v 16. století.

47. *Rákosiny*, Rákos obecný, na Moravě *palach* (*Arundo phragmites*) naše nejstatnější tráva, až 2 m vysoká. — *Čřtina* (*Calamagrostis*) má u nás sedm druhů. — *Čřtina rákosovitá* (*C. arundinacea*) přes 1 m vysoká.

50. *Palma datlová* (*Phoenix dactylifera* L.), palma až přes 20 m vysoká, pěstuje se v četných odrůdách v jižní a západní Asii, zvláště v Arabii a Syrii.

52. *Hlaváček podzimní* (*Adonis autumnalis* L.), květina sasankovitá, kalich barvy nachové.

57. *Balzám*, *Balšamovník gileadský* čili *balesan* (*Balsamodendron gileadense*, *B. opobalsamum*, jest keř někdy stromek 5—6 m vysoký, jehož žluté, prutovité větve jsou větší část roku bezlisté, jen v zimě a v době dešťů odívají se lichozpeřenými listy. Květy i plody se shodují s příbuzným *myrhovníkem* (*Balsamodendron myrrha*). Balšamovník roste v Egyptě, Arabii a Syrii. Z konců jeho větví roní se nazelenalý, libovonný balzám, jež domorodci pilně sbírají jako lék divotvorný.

Anna Kateřina Emmerichová vypravuje ve svých zjeveních, že Svatá Rodina na útěku do Egypta pře-

nocovala nejprve v malé samotě, Nazara zvané, potom v roklích a jeskyních, a pod velikým terebintem, pod nímž kdysi archa úmluvy stála, když Josue lid svolal a nařídil mu odřici se model. Později odpočívali u balšámového stromu a pramene. Na větvích stromu byly zářezy, z nichž balzám do zavěšených hrnečků kapal. Deset dní šli židovskou zemí a deset dní pouští. Když byli u loupežnickovy rodiny přenocovali, trpěli v Egyptě žízní a hladem. V nouzi přenocují v lese a ráno vycházejíce z něho vidí datlovník. Maria s dítětem na ruce jde k němu --- a datlovník se sklání. Druhého dne prosí Maria v horku Boha o pomoc a ze země vytryskne pramen. I zvířata z celého okolí přicházejí pít. Vše se kolem zelená a vyrůstají balšámové keře. Když Svatá rodina vracela se z Egypta, zde posílila se balzámem. Lidé se tu usazovali a léčivý pramen byl daleko široko proslaven.

Zmiňuji se o tom, poněvadž Verdaguer tato zjevení znal a jimi se inspiroval v mnohých knihách svých, zvláště v trilogii *Ježíšek*.

Před lety zpracoval jsem látku tuto v epické básni *Dismas*, jež r. 1894 vycházela v příloze „Čecha“.

58. *Mučenka modrá* (*Passiflora coerulea*), okrasná květina, pěstovaná u nás ve květináčích, ale ve sklenicích vyrůstá v keř popínavý s dlouhými větvemi. Náš lid vidí v jejím květu nástroje z umučení Páně. Tři čnělky jsou hřeby, tyčinky jsou kladiva, stopkatý semeník znamená kalich utrpení, třásnitá pakorunka představuje trnovou korunu, úponky jsou důtky a biče, kopinaté ušty pětídílných listů upomínají na kopí Longinovo, dlouhé větve jsou provazy.

60. *Slunečnice obecná* (*Helianthus annuus* L.), známá bylina našich zahrad, pochází z Jižní Ameriky, odkud v 16. věku přivezena byla do Evropy. Veliké, až 3 dm široké květy, obracejí se ke slunci.

62. *Hřebíček*, *lo clavell*, *Caryophyllus aromaticus*

L., známé koření, jsou sušená poupata asijského stromu, 8 — 12 m vysokého, o silném nízkém kmeni a kuželovité koruně. Vonné květy složením svým připomínají květy myrty obecné (*Myrtus communis*), s níž hřebíčkovec patří do společné čeledi myrtovitých.

67. *Nocenka obecná*, *Mirabilis Jalapa* L. Většina druhů nocenek kvete v noci a *mirabilis*, podivuhodná (*Divokvět*) sluje proto, že na téže rostlině vyskytují se často rozmanité barvy. Domovem jest v Jižní Americe. Jí podobná je *Nocenka dlouhokvětá* (*Mirabilis longiflora*), pěstuje se v zahradách. Kvete od června do září.

Svlačec trojbarevný, *Convolvulus tricolor* L., jednoletá bylina. Trojbarevná koruna je na okraji modrá, v ústí žlutá a na spodu bílá. Rozvíjí se od června do září za jasného počasí mezi 7. až 8. hodinou ranní, koruny se zavírají mezi 5. až 6. hodinou večerní. Roste v jižní Evropě, u nás v zahradách se pěstuje.

68. *Podsněžník bílý*, sněženka, *Galanthus nivalis*, katalánsky *glop de neu* (= hlt sněhu). Cibule jeho, aby netrpěla červy a larvami, je proniknuta palčivou látkou, jež u člověka budí dávení. Také listy obsahují v pletivu drobné vápenité jehličky, jež pálí na jazyku a proto je plži nežerou. Legenda, že sněženka chtěla se bělostí rovnat Panně Marii, je ze Španělska.

79 *Imortelka*, slaměnka, suchokvět otevřený (*Xeranthemum annuum* L.), kvete též divoce a pěstuje se hlavně v zahradách.

Poslední sloka této písně je v Barceloně na hrobě básníkově ve mříži železné vsazena:

Vull amarvos, — vull cantarvos,
cada día un himne sant;
y á la Gloria — quan me mória,
Serafins m' hi ajudarán.

142. Pryšec a bazalka (Lo mirambell y l'alfábrega). *Pryšec* (Euphorbia L., hadí mličí) *chvojkový*. Z čerstvých ran roní mléko, v němž jest obsažen kaučuk. U nás roste pryšce 19 druhů.

Bazalka, balsamina zahradní (Impatiens balsamina L.) patří k netýkavkovitým bylinám. U nás ji rádi na vsích pěstují za okny.

Nemocný autor této knihy, nemoha sám obstarati její tisk a nemoha dle přání svého poděkovati hudebním skladatelům za krásné nápěvy, kterými některé písně této knihy obdařili, nařídil nám, abychom poděkovali za něho.

Spolu musíme jeho jménem oznámiti, že těžká choroba zabránila básníku, aby některé skladby, dosud jaksi nehotové, definitivně upravil. A tak vychází kniha za okolností smutných.

Vydavatelé.

P. Sigismund Ludvik Bouška, * 25. srpna 1867 v Příbrami. Studoval gymnasium v Příbrami, vstoupil do řádu benediktinského v Břevnově (Praha), vysvěcen 1892. Kaplanoval v Machově, Polici n. M. 1914 farářem v Bezděkově u Police n. M., 1909 v Orlové, 1927 v Dolních Počáplech u Terezína, kde nyní působí. Studoval literatury: francouzskou, provençalskou, katalánskou, dějiny umění, hlavně starý japonský dřevoryt. Je také malířem. Knižně vydal:

B á s n i c k é s b í r k y

Pietas 1897. Rozebráno.

Legendy 1904. S obrazy Zd. Vorlovy. Rozebráno.

Duše v přírodě 1904. Rozebráno. S mnoha obrazy.

B á s n i c k á p r o s a

Láska Āubanelova 1898. Rozebráno.

Vánoce 1902. Rozebráno.

Děti 1918 -- 2. vyd. 1927. S obrazy K. Schwetze.

Mirjám - Maria 1903. Rozebráno.

P ř e k l a d y

Ernest Hello, *Podobizny Svatých*. 1898. Rozebr.

Jacinto Verdaguer, *Sen sv. Jana* 1893.

Květy Mariiny 1906 — 2. vyd.
1929.

„ *Eucharistie* 1914. Rozebráno.

Frederic Mistral, *Mirèio* 1916.

Almanach katol. básníků: *Pod jedním praporem* 1895. Rozebráno.

Japonské dřevoryty 1913. Brno. Rozebráno.

Provençalské koledy 1927. Franci, Praha. Bibliofilské vydání s obrazy Karla Schwetze.

OBSAH

Květy Mariiny	9
<i>Květiny:</i>	
Prvosenka	25
Violka	28
Růže Jerišská	30
Jasmín	32
Nard	34
Vlasy Matky Boží	35
Oranžovník	36
Lilije svatého Dominika	38
Lilie vánoční	40
Kopretina	42
Řečík terebintový	43
Hyacint	45
Rozmarin	46
Palma	50
Kapka krve	52
Lilie bílá	54
Stezka květnatá	55
Balzám	57
Mučenka	58
Slunečnice	60
Hřebíček	62
Růže Matky Boží	64
Tymián	65
Kráska noci — kráska dne	67
Podsněžník	68
Oliva	70
Pomněnka	72

Lůžko Matky Boží	74
Slzička Panny Marie	76
Maceška	77
Réva	78
Imortelka	79

Písně:

Marie květ vije	83
Pojďte k Marii	86
Panně Marii	88
Marii	89
Ó Maria	91
Boží pastýřka	94
Dívka Mariina	97
Maria, jsem dcera tvoje	99
Panna svým dcerám	103
Jméno Maria	106
Věnec růžový	110
Maria	114
Píseň k srdci Marie	116
Sláva Marii	119
Nalezený Ježíš	121
S Bohem, máji	123

Idyly:

Hoch „Zdrávas Maria“	127
Magnificat	130
Kde najdeš Ježíše	132
Zasnoubení Panny	134
Jedno království za druhé	136
Obětování	139
Prodavač růženců	140
Pryšec a bazalka	142

Plášť Panny	145
Ptáče	146
Tři lilie	148
Sladká smrt	151
Jacinto Verdaguer	157
Poznámky k druhému vydání	175